

**Latvijas
Ceturtais
nacionālais
atvērtās
pārvaldības
rīcības plāns
2020.-2021.
gadam**

**Gala ziņojums par plāna
izpildi**

**Valsts kanceleja
Rīga 2022**

Satura rādītājs

1. Ievads	4
2. Plāna tvērums, mērķi un rīcības virzieni	4
3. Rīcības virzienu īstenošanā paveiktais un izpildes novērtējums.....	5
1. APŅEMŠANĀS: Publisko iepirkumu un līgumu atklātība	5
2. APŅEMŠANĀS: Informācijas atklātībai nozīmīgu datu kopu atvēršana.....	9
3. APŅEMŠANĀS: Interesu pārstāvniecības un lobēšanas atklātība.....	16
4. APŅEMŠANĀS: Atvārtā pārvaldība pašvaldībās	19
5. APŅEMŠANĀS: Kvalitatīva sabiedrības iesaiste reformu procesos un sabiedrībai aktuālu jautājumu risināšanā.....	24
6. APŅEMŠANĀS: Korupcijas novēršanas pasākumi.....	33

Lietotie saīsinājumi

AUS	– Atlīdzības uzskaites sistēma (valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzības un personu uzskaites sistēma)
EK	– Eiropas Komisija
EM	– Ekonomikas ministrija
ES	– Eiropas Savienība
"Delna"	– biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna"
FM	– Finanšu ministrija
IeM	– Iekšlietu ministrija
Iniciatīva "Sabiedrības līdzdalība – atslēga demokrātijas nākotnei"	– Valsts kancelejas sadarbībā ar biedrību "Latvijas Pilsoniskā alianse" un Islandes iedzīvotāju fondu īstenotā iniciatīva "Sabiedrības līdzdalība – atslēga demokrātijas nākotnei", EEZ Finanšu instruments Ministru kabinets (mk.gov.lv)
IZM	– Izglītības un zinātnes ministrija
IUB	– Iepirkumu uzraudzības birojs
KM	– Kultūras ministrija
KNAB	– Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
LPS	– biedrība "Latvijas Pašvaldību savienība"
LPA	– biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"
LM	– Labklājības ministrija
Memoranda padome	– Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome
MK	– Ministru kabinets
NAP2027	– Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam
NVO	– nevalstiskās organizācijas
OGP	– Atvērtās pārvaldības partnerība (Open Government Partnership)
OECD	– Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (Organisation for Economic Co-operation and Development)
"Providus"	– biedrība "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS"
TAP portāls	– Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls tapportals.mk.gov.lv
TM	– Tieslietu ministrija
SIF	– Sabiedrības integrācijas fonds
VARAM	– Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	– Valsts administrācijas skola
VK	– Valsts kanceleja

1. Ievads

Ziņojums izstrādāts, izpildot Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2020. gada 11. februāra rīkojuma Nr. 54 "Par Latvijas Ceturto nacionālo atvērtās pārvaldības rīcības plānu 2020. – 2021. gadam" 4. punktā noteikto uzdevumu – Valsts kancelejai sagatavot un publicēt Ministru kabineta tīmekļvietnē (www.mk.gov.lv) nobeiguma ziņojumu par plānā paredzēto pasākumu īstenošanu.

Ziņojums balstīts atbildīgo institūciju un citu plāna izpildē iesaistīto valsts institūciju, nevalstisko organizāciju un sabiedrības pārstāvju sniegtajā informācijā par paveikto plāna īstenošanā, kā arī datus, kas iegūti no citiem avotiem.

Latvijas Ceturtais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2020. – 2021. gadam (turpmāk – plāns) ir Latvijas politikas plānošanas dokuments atvērtās pārvaldības jomā un vienlaikus pilda Latvijas saistības, kas izriet no dalības starptautiskajā iniciatīvā "Atvērtās pārvaldības partnerība" (angļu val. - *Open Government Partnership*, turpmāk - OGP).

Ziņojumu sagatavoja Valsts kanceleja – atbildīgā institūcija par Latvijas dalību OGP un par atvērtās pārvaldības iniciatīvas koordināciju Latvijā.

Par izpildes novērtējumu

Par katra pasākuma izpildi norādīts atbildīgās institūcijas, citu iesaistīto institūciju un sadarbības partneru kopīgais novērtējums. Izpildes novērtējums ziņojumā atainots šādi:

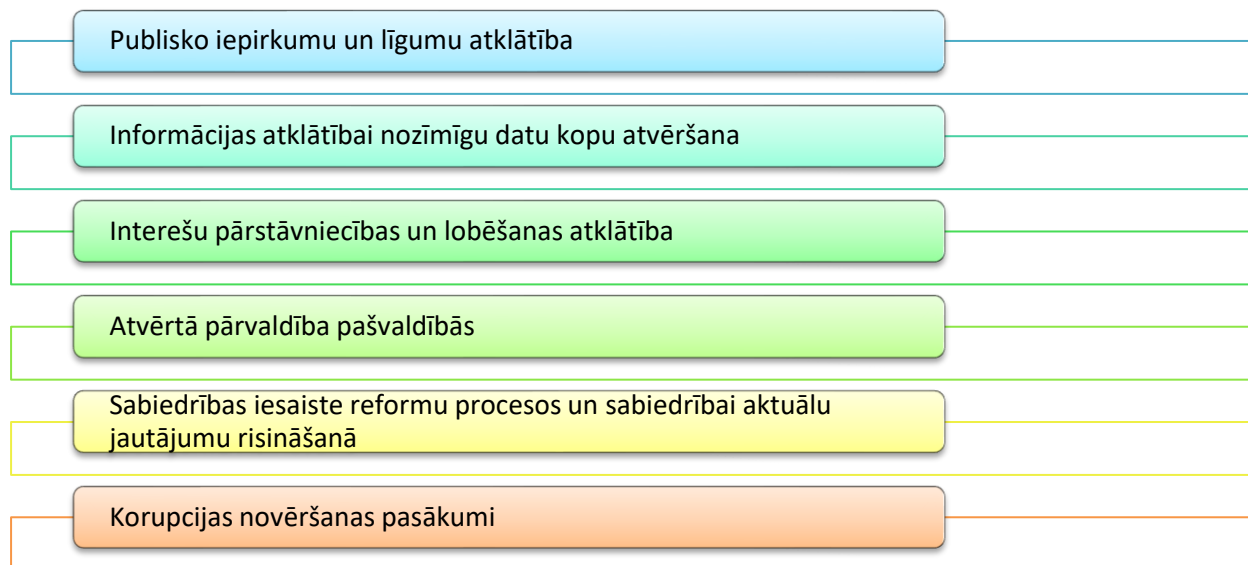
Izpildīts	Daļēji izpildīts	Nav izpildīts
-----------	------------------	---------------

2. Plāna tvērums, mērķi un rīcības virzieni

Plāna darbības laiks bija 2020.–2021. gads. Plāns tika attiecināts uz Ārlietu, Aizsardzības, Finanšu, Izglītības un zinātnes, Kultūras, Veselības, Iekšlietu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības, Tieslietu ministrijām un plānā noteiktām to padotības iestādēm, kā arī Valsts kanceleju, Valsts administrācijas skolu, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju un Sabiedrības integrācijas fondu. Plāna tvērumā tika iekļauti arī pasākumi, kurus tika aicinātas pildīt Saeima (3. apņemšanās), pašvaldības (4. apņemšanās) un Ģenerālprokuratūra (6. apņemšanās). Plāns nedublēja citos attīstības plānošanas dokumentos paredzētos pasākumus.

Galvenais plāna mērķis bija atvērtās pārvaldības vērtību – atklātības, atbildības un sabiedrības līdzdalības, tajā skaitā izmantojot digitalizāciju un inovāciju, – iedzīvināšana Latvijā.

Lai sasniegtu plāna mērķi, tika izvēlēti **seši rīcības virzieni (apņemšanās):**

Šajā ziņojumā ir sniegta informāciju par paveikto katrā rīcības virzienā, kā arī vērtējums par sabiedrības ieguvumiem.

3. Rīcības virzienu īstenošanā paveiktais un izpildes novērtējums

1. APŅEMŠANĀS: Publisko iepirkumu un līgumu atklātība

Atbildīgās institūcijas: Iepirkumu uzraudzības birojs, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (Integritātes pakta izmantošanas iespējas ES finanšu instrumentu finansētos projektos)

Pasākumi un to izpilde	Ieguvumi sabiedrībai
<i>Digitālais iepirkumu risku izvērtēšanas rīks</i>	
Digitālā iepirkumu risku izvērtēšanas rīka datu atlasē metožu apraksts	
Lai varētu izstrādāt un ieviest digitālu iepirkumu risku izvērtēšanas rīku, IUB izstrādāja datu atlasē metožu aprakstu.	Izstrādātais datu atlasē metožu apraksts palīdz sabiedrībai orientēties datu atlasē un veikt sev nepieciešamo analīzi.
Digitālais iepirkumu risku izvērtēšanas rīks	
IUB ir izstrādājis un ieviesis digitālo iepirkumu risku izvērtēšanas rīku , kurš atlasa un vizuāli uzskatāmi parāda informāciju.	Rīks analizē un apkopo informāciju no iepirkumu paziņojumiem un iesniegumu komisijas lēmumiem, kas ieinteresētajām pusēm, piem., uzraugošajām iestādēm, preses pārstāvjiem un sabiedrībai dod iespēju vienkopus un bez maksas analizēt informāciju par pasūtītāju. Piemēram, rīks norāda uz veikto grozījumu skaitu, cik iepirkumos ir piedalījies tikai viens pretendents, cik bieži izmantotas procedūras, kas nenodrošina konkurenci u.c. Sīkāk:

	https://info.iub.gov.lv/lv/visual https://info.iub.gov.lv/lv/meklet/f_wf/1/adv/1
IUB ir izstrādājis un ieviesis pie publikācijām atsevišķas pazīmes - sarkanos karodziņus .	<p>Sarkanos karodziņus attēloto pie publikācijām, ja iepirkumam pastāv kādi no publiskā iepirkuma riskiem, piem., veikta paātrināta procedūra vai procedūra bez iepriekšējās publikācijas, saņemts mazs piedāvājumu skaits, nav paredzēta elektroniska piedāvājumu iesniegšana u.c. Ar karodziņiem pievērš iepirkumus kontrolējošo iestāžu un sabiedrības uzmanību, ka pasūtītāja veiktajam iepirkumam pievēršama lielāka uzmanība.</p> <p>Sīkāk: www.iub.gov.lv/lv/sarkanie-karodzeni https://info.iub.gov.lv/lv/meklet</p>

Pasākumi un to izpilde	Ieguvumi sabiedrībai
<i>Integritātes pakta izmantošana iepirkumu uzraudzībā:</i>	
Apmācības un informatīvs darbs par Integritātes pakta (semināri, informatīvie materiāli)	
<p>IUB izstrādāja skaidrojumu "Atklātība publisko iepirkumu procedūrās"¹ un savā tīmekļvietnē to publicēja 2020. gada 14. oktobrī.</p> <p>"Delna" sadarbībā ar IUB 2020. gada 2. aprīlī organizēja vebināru "Publiskie iepirkumi Latvijas pašvaldībās un sabiedrības iesaiste iepirkumu monitorēšanā".</p> <p>IUB un "Delna" kopīgi izstrādāja iepirkumu paraugnolikumus, kurus var izmantot pašvaldībās un citu pasūtītāju organizētajos iepirkumos. Nolikumi tika prezentēti vebinārā.</p> <p>2022. gadā plānota diskusija (informatīvs pasākums) par integritātes paktiem. Ārēji apstākļi, piemēram, COVID-19 pandēmija un pašvaldību administratīvi teritoriālā reforma, ietekmēja iestāžu ieinteresētību un gatavību iesaistīties šādā pasākumā līdz 2021. gadam.</p>	<p>Skaidrojumā apkoptas darbības, ar kurām pasūtītājs nodrošina atklātību publiskajos iepirkumos, kā arī piegādātāju darbības, kas palīdz tās ievērot.</p> <p>Pašvaldības un citas institūcijas paraugnolikumus un rokasgrāmatu var izmantot atklātu procedūru organizēšanai preču, pakalpojumu un būvdarbu iepirkumos.</p>
<p>Projekta "Integritātes pakts – ES fondu uzraudzība" ietvarā, kas tiek īstenots ar Eiropas Komisijas finansiālu atbalstu, "Delna" 2021. gada pavasarī kopā ar citām "Transparency International" nodaļām publicēja rokasgrāmatu "ES finansētu ieguldījumu aizsardzība ar integritātes</p>	<p>Ikviens interesents, NVO, izmantojot rokasgrāmatu, var uzzināt, kā īstenot integritātes pakts.</p>

¹ www.iub.gov.lv/lv/skaidrojums-atklatiba-publisko-iepirkumu-proceduras

<p>paktiem" – pamācību lēmumu pieņēmējiem un pilsoniskajai sabiedrībai par kopīgu publiskā iepirkuma līguma uzraudzību. Pamācība ietver ieteikumus iepirkuma līguma un dokumentācijas sagatavošanā, uzraudzības veikšanā, atzinumu gatavošanā un komunikācijā ar sabiedrību par projekta attīstību, tostarp, kā publicēt uzraudzības ziņojumus.</p> <p>Ar rokasgrāmatu var iepazīties šeit: https://delna.lv/wp-content/uploads/2021/06/AA_IP_publication-01_LV_WEB-1.pdf</p> <p>Rokasgrāmatu "Delna" nosūtīja IUB, VK un arī LPS ar lūgumu to izplatīt pašvaldību vidū.</p>	
<p>Sadarbības modeļa un rīcības plāna izstrāde integritātes pakta veicināšanai</p>	
<p>IUB pēc tikšanās ar "Delnu", VK un CFLA pārstāvjiem sagatavoja rīcības plānu.</p>	<p>Rīcības plāns palīdz sekot līdzi aktivitātes ieviešanai paredzētajiem pasākumiem, ievērojot noteiktos termiņus.</p>
<p>VK 2020. gada jūlijā nosūtīja vēstuli Eiropas Komisijai jautājumā par iespējamu ES finansējumu integritātes pakta īstenošanai.</p>	<p>Integritātes pakta ieviešana ļautu praktiski izvērtēt šī instrumenta lietderīgumu, tomēr līdz šī plāna termiņa beigām finansējums netika rasts.</p>
<p>Integritātes pakta īstenošana un publisko iepirkumu monitorēšana</p>	
<p>Pasākums netika uzsākts, jo šis bija plānots kā nākošais solis pēc informatīvā pasākuma, kurš dažādu apsvērumu dēļ nenotika, kā arī netika rasts finansējums.</p> <p>Vienlaikus, nākotnē sabiedrības ieinteresēšanai un iesaistīšanai sabiedrībai nozīmīgu projektu realizēšanā integritātes pakta ieviešana būtu lietderīga. To var īstenot atbilstoši kapacitātei un ieinteresēto pušu pieejamajiem resursiem.</p> <p>Projekta "Integritātes pakts – ES fondu uzraudzība" ietvarā, kas tiek īstenots ar Eiropas Komisijas finansiālu atbalstu, "Delna" 2021. gada pavasarī publicēja noslēguma ziņojumu par Integritātes pakta ieviešanu ar Rīgas tramvaja līniju infrastruktūru saistīto iepirkumu uzraudzībā laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam. Ziņojumā ir iekļauts kopsavilkums par soļiem, kas nepieciešami integritātes pakta ieviešanai, īpaši pievēršot uzmanību projekta ietekmei un atziņām, kas gūtas attiecībā uz iepirkumu uzraudzību, komunikāciju un iedzīvotāju iesaisti. Ar ziņojumu var iepazīties šeit: https://delna.lv/lv/2021/03/04/publikacija-nosleguma-zinojums-par-integritates-paktu-ieviesanu</p>	
<p>Integritātes pakta piemērošanas rezultātu izvērtējums</p>	
<p>Netika īstenots, jo integritātes pakta piemērošana nenotika.</p>	

Pasākumi un to izpilde	Ieguvumi sabiedrībai
<i>Iepirkumu līgumu datu publicēšana un publisko finansējumu piešķirošu līgumu atklātība:</i>	
Līgumu reģistrā ievadāmās informācijas pienākuma iestrāde publisko iepirkumu jomas normatīvajos aktos	
<p>Likumprojekts "Grozījumi Publisko iepirkumu likumā" atbalstīts Ministru kabinetā 2020. gada 27. oktobrī sēdē un iesniegts Saeimā (Saeimas reģistrācijas Nr. 851/Lp13). Grozījumi Saeimā vēl nav pieņemti.</p> <p>Grozījumi ir nepieciešami, lai vienuviet nodrošinātu detalizētu un aktuālu informāciju par noslēgtajiem iepirkuma līgumiem, tajos veiktajiem grozījumiem, kā arī to izpildi.</p>	<p>Līgumu reģistrs ir publikāciju vadības sistēmā atspoguļota informācija par pasūtītāju noslēgtajiem iepirkuma līgumiem, vispārīgām vienošanām un to grozījumiem. Līgumu reģistrā būs pieejami dati, kas ietver informāciju par pasūtītāju, piegādātāju, līguma noslēgšanas datumu, līguma priekšmetu, līgumcenu, līguma izpildes termiņu, līguma grozījumiem, kā arī informāciju par faktisko līguma izpildi (līgumcenu, izpildes termiņu, līguma izpildītāju un līguma izbeigšanas iemeslu, ja attiecināms) un citu informāciju, ja nepieciešams.</p>
Līgumu reģistra izstrāde un ieviešana	
<p>Līgumu reģistra prasību definēšana ir uzsākta, bet izstrāde notiks pēc līgumu reģistrā ievadāmās informācijas pienākuma iestrādes publisko iepirkumu jomas normatīvajos aktos.</p>	<p>Vienuviet ir pieejama detalizēta un aktuāla informācija par noslēgtajiem iepirkuma līgumiem, tajos veiktajiem grozījumiem, kā arī to izpildi.</p>
Līgumu reģistra atkalizmantojamo datu kopu nodrošināšana atvērto datu veidā	
<p>Nav īstenots.</p>	
Ieteikumi publisko tiesību līgumu (deleģēšanas, līdzdarbības u. c.) pieejamībai	
<p>Nav īstenots.</p>	

2. APŅEMŠANĀS: Informācijas atklātībai nozīmīgu datu kopu atvēršana

Atbildīgā institūcija: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Pasākumi un to izpilde	Ieguvumi sabiedrībai
<u>2020. gads: Datu kopu atvēršanas iespēju izvērtējums un rekomendāciju izstrāde</u>	
<u>2021. gads: Datu kopu atvēršana</u>	
<i>DATU KOPAS:</i>	
Samaksātie nodokļi	
<p>2020: Datu kopa izvērtēta un to plānots publicēt Atvērto datu portālā. Informācija par nodokļu maksātāju (komersantu) taksācijas gadā samaksāto Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu kopsommu katru gadu līdz 1. aprīlim tiek automātiski aktualizēta saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 18. panta pirmās daļas 8. prim punktu.</p> <p>2021: Izvērtēta datu kopas tiesiskā regulējuma atbilstība publicēšanai atvērto datu portālā. Šķērši netika saskatīti.</p> <p>Izvērtējot publicējamus datus attiecībā uz publicējamo informāciju par nodokļu maksātāju (komersantu) taksācijas gadā samaksāto VID administrēto nodokļu kopsummām, konstatētas divas datu kopas, kas atveramas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Par nodokļu maksātāju (komersantu) taksācijas gadā samaksāto VID administrēto nodokļu kopsommu; • Nodokļu maksātāju (komersantu) un PVN grupu saraksts. <p>Papildus tiek veikts izvērtējums, vai nav juridisku ierobežojumu attiecībā uz PVN grupu sarakstiem gadījumos, kad grupas dalībnieks būtu fiziska persona.</p>	<p>Pieejamība atvērtiem datiem primāri veicinātu labprātīgu nodokļu saistību izpildi, savukārt sabiedrībai sniegtu iespēju analizēt katra nodokļu maksātāja ieguldījumu valsts labklājības celšanā, lai valsts saviem iedzīvotājiem spētu nodrošināt aizsardzību, drošību, veselības aprūpi, izglītību, sociālās garantijas, kā arī sekmētu labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi.</p>
Valsts amatpersonu deklarācijas	
<p>Datu kopa izvērtēta.</p> <p>Atbilstoši principam "atvērts pēc noklusējuma" datu kopu iespējams publicēt Latvijas Atvērto datu portālā, anonimizējot personas datus.</p> <p>Veicot datu kopas plašākas atvēršanas iespēju izvērtējumu, konstatēts, ka, lai publicētu datu kopu pilnā apjomā (iekļaujot personas datus), nepieciešams veikt grozījumus likumā "Par interešu konflikta novēšanu valsts amatpersonu darbībā". Vienlaikus ir jāizvērtē nepieciešamība pēc fizisko personu personas</p>	<p>Pieejamība šiem atvērtajiem datiem sniegtu sabiedrībai iespēju iesaistīties valsts pārvaldes atbildības stiprināšanā, mazinot korupcijas riskus un veicinot sabiedrības uzticēšanos valsts pārvaldei.</p>

<p>datu publicēšanas Latvijas Atvērto datu portālā, kā arī riski, ko šādu datu publicēšana varētu radīt.</p> <p>VID, vērtējot tehniskās iespējas un tiesiskos aspektus nodrošināt valsts amatpersonu deklarāciju publiskošanu atvērto datu veidā, secināja, ka publiskojot minētos datus atvērto datu veidā, iespējams, var tikt pārkāpti personas datu apstrādes normatīvie akti. Tika lūgts viedoklis Datu valsts inspekcijai. Datu valsts inspekcijas skatījumā nav pieļaujama deklarāciju publiskojamās daļas publicēšana atvērto datu veidā atvērto datu portālā.</p> <p>Tādējādi, atkārtoti tiks vērtēta valsts amatpersonu deklarāciju publiskošana atvērto datu veidā un arī valsts amatpersonu sarakstu publiskošana.</p> <p>Skatīt arī "Delnas" paveikto šajā jomā pie "Politisko partiju finanses".</p>	
Politisko partiju finanses	
<p>KNAB ir izvērtējis Partiju finanšu datubāzē² ievadīto un publiskojamo datu nodrošināšanu atvērto datu formātā.</p> <p>Tika sagatavots iepirkums "Par elektroniskās datu ievades sistēmas izstrādi un ieviešanu".</p> <p>Rezultātā tiks nodrošināts atlasītu datu eksports <i>Excel</i>, <i>CSV</i> formātos (datus atlasot pēc šādiem kritērijiem: partija, persona, laika periods u. c.) par politisko organizāciju (partiju) dāvinājumiem un ziedojumiem, politisko organizāciju (partiju) deklarācijām un politisko organizāciju (partiju) biedru naudu un iestāšanās naudu. Datu kopu plānots publicēt līdz 01.06.2022.</p> <p>2020. gada nogalē un 2021. gadā "Delna" atjaunoja sabiedrībā populāro tīmekļa vietni "Deputāti uz Delnas", kura turpmāk lietotājiem ļaus ērtā un interaktīvā veidā apskatīt datus un informāciju par politisko organizāciju finansēšanu Latvijā un Saeimas deputātu deklarētajām interesēm 2018., 2019. un 2020. gadā. Kopā ar tīmekļa vietnes atjaunošanu "Delna" arī publicēja ziņojumu, kas sniedz ieskatu politisko partiju finansēšanā un valsts amatpersonu deklarētajās interesēs 2018. un 2019. gadā.</p>	<p>Sabiedrībai, tostarp medijiem, pētniekiem, uzraudzības iestādēm, politisko partiju biedriem un iedzīvotājiem, kas izdara izvēli vēlēšanās, atvērto datu formātā pieejama informācija par politisko organizāciju (partiju) dāvinājumiem un ziedojumiem, politisko organizāciju (partiju) deklarācijām un politisko organizāciju (partiju) biedru naudu un iestāšanās naudu.</p>

² KNAB partiju finanšu datubāze: <https://www.knab.gov.lv/lv/db/donations>

<p>https://www.deputatiuzdelnas.lv/https://delna.lv/wp-content/uploads/2020/12/DuD_171220.pdf Šo projektu finansēja Eiropas Savienības Iekšējās drošības fonds – Policija, līdzfinansēja Kultūras ministrija.</p>	
Valsts budžeta izdevumu maksājumi	
<p>Lai valsts budžeta izdevumu maksājumu datu kopas atvēršana būtu iespējama, nepieciešams izstrādāt normatīvo regulējumu, kas precīzi definē, cik regulāri un kādā apjomā jāveic informācijas publicēšana, t.sk. izņēmumi un ierobežojumi saistībā ar datu aizsardzības prasībām saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumu, Fizisko personu datu apstrādes likumu, Vispārīgo datu aizsardzības regulu un pārējiem maksājumu un budžeta izpildes jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem.</p> <p>Datu kopas atvēršana iespējama pēc normatīvā regulējuma izstrādes.</p> <p>Apņemšanās tiks ieviestas VARAM vadībā, konsultējoties ar iesaistītajām pusēm, lai izstrādātu rekomendācijas datu kopu atvēršanai. Uzdevums nav uzsākts, jo nav izstrādāts normatīvais regulējums, kas precīzi definē, cik regulāri un kādā apjomā jāveic informācijas publicēšana, t.sk. izņēmumi un ierobežojumi saistībā ar dažādām datu aizsardzības prasībām saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumu, Fizisko personu datu apstrādes likumu, ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu un pārējiem maksājumu un budžeta izpildes jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Bez šī normatīvā regulējuma nav iespējams uzsākt datu kopas atvēršanai nepieciešamos darbus.</p> <p>Pēc datu kopu izvērtēšanas tika plānots, ka tiks izstrādātas rekomendācijas, katrai datu kopai nosakot datu atvēršanas apjomu, datu atvēršanai nepieciešamās darbības un termiņus, ja nepieciešams, priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, kas nodrošina datu atvēršanu. Rekomendācijas tika plānots izstrādāt, ņemot vērā atvērto datu pieejamību katrā jomā un datu atvēršanas plānus, ievērojot personas datu u. c. datu aizsardzības prasības un pasaules labāko praksi attiecīgās jomas datu atvēršanā.</p>	
Valsts pārvaldes iestāžu budžeta izpildes informācija	
<ul style="list-style-type: none"> • Valsts budžeta izpilde sadalījumā pa iestādēm, budžeta programmām/apakšprogrammām un klasifikācijas kodiem – reizi mēnesī, periods – no gada sākuma līdz pārskata perioda pēdējai darba dienai (sākot ar 2020. gada novembri). Datu kopa satur nekonsolidētu valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta finansēšanas plānu pārskata gadam (ar izmaiņām), budžeta izpildi pārskata periodā sadalījumā pa iestādēm, gadskārtējā valsts budžeta likumā apstiprinātajām programmām un apakšprogrammām un kopējo budžeta ieņēmumu un izdevumu klasifikāciju ekonomisko un finansēšanas kodu griezumā atbilstoši datiem Valsts kases valsts budžeta informācijas sistēmā. 	<p>Atvērtie dati veicina uzticēšanos valsts pārvaldei un sniedz iespēju ikvienam iesaistīties un pārliecināties par publiskā sektora darbības caurskatāmību.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldību saistību apmērs – reizi gadā. Pašvaldību saistību (aizņēmumi, galvojumi un citas ilgtermiņa saistības) pamatsummu un procentu maksājumi atbilstoši noslēgtajiem līgumiem un saistību procentuālais īpatsvars plānotajos pašvaldību ieņēmumos (plānotie ieņēmumi bez transferta ieņēmumiem no valsts budžeta noteiktam mērķim (izņemot klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējumu) un bez iemaksām pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā saimnieciskajā gadā). Informācija norādīta atbilstoši pašvaldību iesniegtajiem mēneša pārskatiem par periodu janvāris–decembris (sākot ar 2009. gadu). <p>Valsts kase paredz turpināt uzsākto darbu pie datu kopu atvēršanas mašīnlasāmā formātā, iekļaujot savā Attīstības plānā vairākas aktivitātes, lai izvērtētu gan atveramās datu kopas, gan tehnisko infrastruktūru.</p>	
Tiesu un tiesnešu darbs	
<p>Tiesu administrācija ir izveidojusi atvērto datu portālu dati.ta.gov.lv. Portālā ir apkopota informācija no tiesu darbības uzskaites un reģistra sistēmām, savietojot tos analītiskos pārskatos un pārskatos un tādējādi nodrošinot informāciju par tiesu un tiesnešu darba rezultātiem, rādītājiem, tendencēm u. c.</p>	<p>Portāla mērķis ir sniegt informāciju sabiedrībai par tiesu darbu Latvijā, balstoties uz faktiskajiem uzkrātajiem datiem.</p>
Ārstniecības iestāžu un ārstu darbs	
<p>Izvērtēti un publicēti aktuālie dati par veiktajām vakcinācijām pret COVID-19 un ārstniecības iestāžu darbu COVID-19 pacientu aprūpei.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datu kopa "COVID-19 vakcinācijas" satur informāciju par vakcināciju pret COVID-19. Tajā ietverta informācija par vakcināciju veikušo ārstniecības iestādi, vakcinācijas datumu, vakcīnas preparātu, vakcīnas sērijas numuru, vakcinācijas posmu, vakcīnas kārtas numuru, preparāta daudzumu ml, vakcīnas ievadīšanas veids un indikācijām vakcinācijai. Dati tiek izgūti no E-Veselības vakcinācijas datu modeļa. Dati tiek apkopoti katru darba dienu, par iepriekšējo periodu. Ja vakcinācijas dati E-Veselības vakcinācijas datu modelī, tiek 	<p>Sabiedrībai ir pieejama informācija par veikto vakcināciju pret Covid-19 skaitu un ārstniecības iestāžu darbu Covid-19 pacientu aprūpei.</p>

<p>pievadīti vēlāk vai laboti, tad atjaunojot datus mainās iepriekšējo datumu rādītāji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datu kopā "Stacionāru operatīvie dati par COVID-19" uzkrājoshi tiek ievietota slimnīcu ikdienas sniegtā operatīva informācija par stacionārā esošos pacientu skaitu ar COVID-19 infekciju un to slimības gaitu par iepriekšējās diennakts laika periodu 00:00-23:59. Kā arī izrakstīto pacientu skaits, kas stacionārā ārstējušies ar apstiprinātu COVID-19, kuri sākot no COVID-19 infekcijas sākuma līdz iepriekšējās diennakts 23:59 ir izrakstīti uz mājām ambulatorai ģimenes ārsta uzraudzībai, pārvesti uz citu slimnīcu vai miruši. Ārstniecības iestādes sniedz šos datus par iepriekšējo diennakti, respektīvi, 2021. gada 1. janvāra atskaites dati raksturo situāciju 2020. gada 31. decembrī. Dati ir izvērtēti un publicēti Latvijas Atvērto datu portālā https://data.gov.lv/dati/lv/organization/nvd https://data.gov.lv/dati/lv/organization/spkc 	
<p>Paziņojums par biedrībām, nodibinājumiem un ārstniecības iestādēm sniegto materiālo vai cita veida atbalstu</p>	
<p>Atbilstoši 2011. gada 17. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 378 "Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus", zāļu reģistrācijas īpašniekiem vai to pilnvarotajiem pārstāvjiem, vai citām personām, kas ir reklāmas devēji vai reklāmas izplatītāji, reizi gadā jāiesniedz Veselības inspekcijai paziņojumu par sniegto materiālo vai cita veida atbalstu biedrībām, nodibinājumiem un ārstniecības iestādēm, kas sniegts iepriekšējā gadā.</p> <p>2021. gada 7. septembrī stājās spēkā Ministru kabineta 2021. gada 31. augusta noteikumi Nr. 602 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 17. maija noteikumos Nr. 378 "Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus"" (turpmāk – Grozījumi).</p> <p>Grozījumi paredz izmaiņas iepriekšējā kārtībā, nosakot, ka turpmāk zāļu reģistrācijas īpašniekiem vai to pilnvarotajiem pārstāvjiem, vai citām personām, kas ir reklāmas devēji vai reklāmas izplatītāji, paziņojums par sniegto</p>	<p>Publicētā informācija sniedz iespēju nodrošināt finanšu plūsmas, kas no privātā sektora tiek novirzīta medicīnas nozarē par attiecīgu pakalpojumu sniegšanu, caurskatāmību.</p>

<p>materiālo vai cita veida atbalstu biedrībām, nodibinājumiem, ārstniecības iestādēm un farmaceitiskās darbības subjektiem (turpmāk – Paziņojums) jāiesniedz līdz 30. maijam. Paziņojumā turpmāk papildus ir jānorāda arī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informāciju par pētījumiem un attīstībai izlietoto summu • informāciju par publikāciju apmaksu speciālistiem, norādot katra speciālista vārdu, uzvārdu, specialitāti un saņemto atlīdzību. <p>Tāpat ar pieņemtajiem Grozījumiem ir precizēts, ka minēto Ministru kabineta noteikumu Nr. 378 prasības ir attiecināmas arī uz farmaceitiskās darbības subjektiem (aptiekām, aptieku filiālēm un zāļu lieltirgotavām), kuri apvieno farmaceitus un farmaceitu asistentus, kas ir uzskatāmi par speciālistiem, kuriem ir tiesības izplatīt zāles. Arī precizēts, ka Paziņojumā ir atspoguļojama informācija par ziedojumiem un dāvinājumiem.</p> <p>Dati ir izvērtēti un publicēti Latvijas Atvērto datu portālā: https://data.gov.lv/dati/eng/dataset/pazinojumi-par-sniegto-atbalstu-2020-gada</p>	
Iepirkumu procedūru pārkāpumi un iepirkumu sūdzības	
<p>IUB tīmekļvietnē un Latvijas Atvērto datu portālā ir nodrošināta šāda statistiskā informācija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • piemērotie sodi par iepirkumu darbību pārkāpumiem (t. sk. par administratīvo pārkāpumu lietvedību un resorisko pārbaužu skaitu kopā, to uzsākšanas pamatiem, pieņemtajiem lēmumu veidiem, piemērotajiem soda veidiem un konstatētajiem administratīvajiem pārkāpumiem) <p>Skatīt: www.iub.gov.lv/lv/administrativo-parkapumu-statistika https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/administrativo-parkapumu-statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> • iesniegumi par iepirkuma procedūru pārkāpumiem (t. sk. iesniegumu skaitu kopā, daļījumu pa nozarēm, iesnieguma izskatīšanas komisijas sēdēs pieņemto lēmumu veidiem un to, vai iesniegums ir par nolikumu vai vērtēšanu, kā arī 	<p>Veicināta sabiedrības informētība publisko iepirkumu jomā un uzlabota informācijas pieejamība.</p>

<p>atsauktajiem iesniegumiem un iesniegumiem, kuros izbeigta lietvedība). IUB atvērtajos datos ir pievienoti publicētie sūdzību paziņojumi. Skatīt: www.iub.gov.lv/lv/sudzibu-dati, https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/iesniegumi-par-iepirkumu-proceduru-parkapumiem-ceturksni</p>	
Izglītības jomas dati	
<p>Dati ir izvērtēti un publicēti Latvijas Atvērto datu portālā https://data.gov.lv/dati/lv/organization/izglitiba-as-un-zinatnes-ministrija</p>	<p>Izglītības iestādēm, skolēniem, studentiem, vecākiem un citiem ieinteresētajiem sabiedrības pārstāvjiem ir pieejami atvērtie dati par izglītības jomu.</p>
Cilvēkresursi un atbildība valsts pārvaldē (AUS dati)	
<p>Tika identificētas vairākas potenciālās datu kopas no VK uzturētās AUS sistēmas (valsts sektorā nodarbināto darba samaksa un skaits) publicēšanai Atvērto datu portālā. Datu kopas tika izvērtētas sadarbībā ar VARAM un atveramo datu apjoms tika saskaņots Valsts kancelejā. Rezultātā, 2021. gadā Atvērto datu portālā data.gov.lv uzsākta divu datu kopu publicēšana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Valsts pārvaldes iestāžu amatu un nodarbināto statistika", kas ietver datus par valsts tiešās pārvaldes iestāžu un neatkarīgo institūciju amata vietu slodzēm, nodarbināto slodzēm un nodarbināto personu skaitu, • "Valsts tiešās pārvaldes iestāžu amatu sadalījums pēc Amatu kataloga klasifikācijas", kas satur informāciju par iestāžu amatu klasifikāciju atbilstoši saimēm un līmeņiem, ko nosaka pēc amata satura, atbildības un sarežģītības. 	<p>Sabiedrībai ir pieejami atvērtie dati par nodarbinātajiem valsts pārvaldē un viņu atalgojumu.</p>

Detalizēta informācija par atvērto datu kopām iekļauta arī 2021. gada 21. decembrī Ministru kabinetā apstiprinātajā informatīvajā ziņojumā "Par "Atvērts pēc noklusējuma" principa ieviešanu".³

³ https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/3de4c46f-cb23-410d-ac48-220d2ddd3a6f

3. APŅEMŠANĀS: Interesešu pārstāvniecības un lobēšanas atklātība

Iesaistītās puses: Saeima, Valsts kanceleja, Valsts administrācijas skola, citas interesešu pārstāvniecības/lobēšanas jomā kompetentās institūcijas, biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna"

Pasākumi un to izpilde	Ieguvumi sabiedrībai
<i>Lobēšanas atklātības stiprināšana:</i>	
Interesešu pārstāvniecības regulējuma pilnveide (lobēšanas atklātības likumprojekta izstrāde)	
<p>Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija 2019. gada 15. oktobra sēdē pieņēma lēmumu izveidot darba grupu lobēšanas atklātības tiesiskā regulējuma izstrādei. Darba grupa uzsāka darbu oktobrī un pieņēma lēmumu izstrādāt interesešu pārstāvības atklātības likumprojektu.</p> <p>2021. gada 26. janvārī Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija nodeva publiskai apspriešanai topošā likumprojekta "Interesešu pārstāvības atklātības likums" pamatprincipus. Pēc sabiedriskās apspriešanas saņemto rezultātu apkopošanas komisijas darba grupa <i>Interesešu pārstāvības atklātības regulējuma izstrādei</i> savās sēdēs detalizēti apsprieda un pilnveidoja likumprojekta tekstu. Sēdēs piedalījās Saeimas deputāti, valsts iestāžu pārstāvji, nevalstisko organizāciju pārstāvji, kā arī plaša spektra eksperti.</p> <p>Darba grupas materiāli, sēžu protokoli un to pielikumi ir publiski pieejami komisijas mājaslapā: https://aizsardziba.saeima.lv/darba-grupa-lob%C4%93%C5%A1anas-atkl%C4%81t%C4%ABbas-likuma-izstr%C4%81dei</p> <p>Darba rezultātā izstrādāts likumprojekts "Interesešu pārstāvības atklātības likums" un tā detalizēta anotācija, ko Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija iesniedza Saeimā. <u>Likumprojekts 2022. gada 17. februāra Saeimas sēdē tika atbalstīts pirmajā lasījumā.</u></p>	<p>Likums veicinās lēmumu pieņemšanas caurskatāmību valsts un pašvaldību institūcijās, sabiedrības līdzdalību, augstāku ētikas standartu ieviešanu un atbildību par pieņemtajiem lēmumiem.</p>

<p>Likumprojekts pieejams: https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/webAll?OpenView&start=1326&so=1</p> <p>Likumprojekta anotācijā ietverta plaša informācija par tā izstrādes gaitā paveikto un ieguvumiem sabiedrībai, kurus dotu šī likuma īstenošana. Tiek plānots šo likumprojektu galīgajā lasījumā pieņemt 13. Saeimas pilnvaru laikā.</p> <p>Sabiedriskā apspriešana par likumprojekta būtību un pamatprincipiem 2021. gada februārī</p> <p>2022. gada 26. janvārī sabiedriskajai apspriešanai tika nodots Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas darba grupas Lobēšanas atklātības tiesiskā regulējuma izstrādei kopsavilkums. <i>Sabiedriskā apspriešana norisinājās mēnesi.</i> Sabiedriskās apspriešanas laikā Saeimas komisija saņēma viedokļus no nevalstiskajām un uzņēmēju organizācijām, kā arī valsts pārvaldes iestādēm. Kopā tika saņemti 16 atzinumi. Sabiedriskajai apspriešanai noslēdzoties, "Delna" publicēja saņemtos atzinumus interešu pārstāvībai veltītajā mājaslapā www.interesuaizstaviba.lv, ar tiem var iepazīties ikviens interesents.</p>	
<p>Ieviest lielāku atklātību par noteiktu amatpersonu sanāksmēm (atvērtie kalendāri)</p>	
<p>Likumprojektā "Interesu pārstāvības atklātības likums" plānots ietvert arī prasības nolūkā veicināt atklātību par amatpersonu tikšanās.</p>	<p>Publiskojot informāciju par sanāksmēm un tikšanos, tiks veicināta lēmumu caurskatāmība un atklātība par dažādu interešu pārstāvju ietekmi uz amatpersonu darbību.</p>
<p><i>Uzprates veicināšana par lobēšanu:</i></p>	
<p>Lobēšanas atklātības jautājumi iekļauti Valsts administrācijas skolas mācībās</p>	
<p>Pasākums netika īstenots, jo regulējums nav apstiprināts.</p>	
<p>Lobēšanas atklātības jautājumi iekļauti Augstākā līmeņa vadītāju attīstības programmas mācībās</p>	
<p>2021. gada 8. oktobrī notika vebinārs "Ceļā uz jauno interešu pārstāvības atklātības likumu" Augstākā līmeņa vadītāju attīstības programmas ietvaros. Vebinārā uzstājās Saeimas deputāte Inese Voika, Īrijas Ētikas un lobēšanas regulatora vadītāja <i>Sherry Perreault</i> un Uzņēmumu reģistra vadītāja Guna Paidere. Vebinārā notika iestāju vadītāju domapmaiņa.</p>	

Informatīvi pasākumi par pārstāvēto interešu atklātību un ieguvumiem no tās	
<p>Sadarbojoties Rīcības plāna 3. apņemšanās izpildē, " Delna" partnerībā ar Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisiju un VK 2020. gada 11. decembrī organizēja starptautisko tiešsaistes konferenci "Ceļā uz interešu aizstāvības tiesisko regulējumu Latvijā". Konferencē tika pārrunāti jautājumi par interešu aizstāvības tiesiskā regulējuma tvērumu un Latvijas progresu regulējuma izstrādē. Iegūtās atziņas tiek izmantotas darbā pie topošā likumprojekta, "Delnai" un citiem pieaicinātajiem ekspertiem piedaloties Saeimas darba grupā. Pēc konferences 2021. gada janvārī "Delna" izveidoja un kopš tā laika uztur interešu aizstāvībai veltītu mājaslapu www.interesuaizstaviba.lv. Vietnē ir pieejama konferences programma, ieraksts, ekspertu prezentācijas un kopsavilkums, atsauksmes un atzinumi par dokumentu "Interesu pārstāvniecības atklātības regulējuma pamatprincipi. Publiska apspriešana pirms likumprojekta izstrādes Saeimā".</p> <p>"Delna" ar Aktīvo iedzīvotāju fonda finansējumu izstrādāja plašu pētījumu par līdzšinējo lobēšanas praksi Latvijā.⁴ 2021. gada jūnijā "Delna" šo pētījumu publicēja un tajā secināto izmanto, lai izglītotu lēmumu pieņēmējus un sabiedrību par topošā regulējuma tvērumu. Pētījums tika nosūtīts Saeimai, valsts pārvaldes institūcijām, pašvaldībām, NVO un citiem "Delnas" kontaktu lokā esošajiem ziņu saņēmējiem. Šis pētījums ir pieejams arī interneta vietnē www.interesuaizstaviba.lv.</p>	<p>Tiek veicināta plašākas sabiedrības izpratne par lobēšanu, un gūtās atziņas tiks izmantotas regulējuma izstrādē.</p>

⁴ https://delna.lv/wp-content/uploads/2021/06/LV_Designing_lobbying_regulation_in_Latvia_final.pdf

4. APŅEMŠANĀS: Atvērtā pārvaldība pašvaldībās

Atbildīgās institūcijas: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību

Pasākumi un to izpilde	Ieguvumi sabiedrībai
<u>Mazināt formālismu sabiedrības iesaistīšanā:</u>	
Sabiedrības iesaistes labās prakses apkopošana un praktisku sadarbības tīklu izveide	
<p>"Providus" 2020. gadā veica pētījumu "Sabiedrības līdzdalība pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu izstrādē: Latvijas pašvaldību prakses izvērtējums", kurā apkopojā arī pašvaldību labās prakses iedzīvotāju iesaistē.</p> <p>Labās prakses tika popularizētas arī konferencē 2020. gada 27. novembrī http://providus.lv/article/tiessaistes-konference-sabiedrības-līdzdalība-pasvaldību-planosana-latvijas-prakses-izvertejums-un-pasaules-tendences un diskusijā festivālā LAMPA 2020. gada 3. septembrī http://providus.lv/article/diskusija-par-sabiedrības-lidzlemtu-budzetesanu-un-pasvaldību-budzetu-atklatību.</p>	<p>Pašvaldībās nodarbinātie un sabiedrība tiek informēta par labu praksi līdzdalībā pašvaldībās.</p>
<p>Eiropas teritoriālās sadarbības programmas <i>INTERREG Coast4us</i> projekta ietvaros:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apzināta labā prakse/praktiski piemēri kopienu attīstības plānošanā; 2) uz labās prakses piemēru bāzes izstrādātas metodiskas vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai; 3) sadarbībā ar biedrību "Latvijas Lauku forums" un vietējām rīcības grupām organizēti četri reģionālie semināri (2020. gada septembrī) ar NVO, vietējo rīcības grupu, pašvaldību, plānošanas reģionu, uzņēmēju un citu ieinteresēto pušu iesaisti, kuros gūtas zināšanas un diskutēts par sabiedrības iesaistes jautājumiem teritorijas attīstības plānošanā; 4) tiešsaistes starptautiskajā konferencē "Sabiedrības līdzdalība pašvaldību plānošanā: Latvijas prakses izvērtējums un pasaules tendences" tika aktualizēts sabiedrības līdzdalības nozīmīgums, iedvesmojot un motivējot sabiedrību iesaistīties, kā arī prezentēts projekta 	<p>Īstenotās aktivitātes ļāva aktualizēt jautājumus par sabiedrības līdzdalības iespējām teritorijas attīstības plānošanā un īstenošanā, tika vairotas zināšanas par sabiedrības iesaistes jautājumiem.</p> <p>Metodiskais materiāls kopienu attīstības plānošanā, kas balstīts uz esošo labo praksi, saprotamā veidā sniedz informāciju par kopienu plāna izstrādes posmiem, kas var motivēt un palīdzēt aktīviem sabiedrības locekļiem iesaistīties savas kopienas teritorijas attīstības plānošanā un īstenošanā.</p> <p>Pilnveidotie metodiskie ieteikumi pašvaldību attīstības programmu izstrādē paver lielākas iespējas sabiedrības iniciatīvu atbalstam pašvaldību līmenī, kā arī aktīvākai un efektīvākai sabiedrības iesaistei attīstības plānošanā.</p>

<p>galvenais rezultāts – metodiskās vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai. Pilnveidoti metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādē reģionālā un vietējā līmenī, tai skaitā: 1) aicinot izvērtēt pašvaldības teritorijās izstrādātos kopienu attīstības plānus un vietējo rīcības grupu stratēģijas, 2) aicinot daļu no pašvaldības budžeta novirzīt sabiedrības virzītām iniciatīvām (līdzdalības budžets), arī sniedzot ieteikumus līdzdalības budžeta plānošanai; 3) akcentējot nepieciešamību īstenot sabiedrības līdzdalības pasākumus attīstības plānošanā.</p>	
Atvērtības standartu un rekomendāciju izstrāde pašvaldībām	
<p>VARAM un "Providus" 2020. – 2021. gadā izstrādāja atvērtības standartus un ieteikumus pašvaldībām (kā vienu no aktivitātēm Aktīvo iedzīvotāju fonda projektā "Ilgtermiņa risinājumi sekmīgākām konsultācijām ar sabiedrību").⁵ VARAM par standartiem informēja visas pašvaldības, aicinot piemērot darbā. Nākotnē pašvaldībām jāīsteno pasākumi minēto standartu ieviešanai. Tāpat "Providus" pētīja un apkopoja labo praksi sabiedrības līdzdalības nodrošināšanā pašvaldībās.⁶ 2020. gadā izstrādātas vadlīnijas kopienu attīstības plānu izstrādei. 2022. gadā iecerēts pabeigt VK un LPA līdzdalības vadlīnijas publiskajai pārvaldei, kuras varēs izmantot arī pašvaldībās. Tāpat, 2021. gada nogalē "Delna" publicēja pētījumu "Pašvaldību atklātības indekss", kura ietvaros "Delna" novērtēja 41 Latvijas pašvaldības un 10 Norvēģijas pašvaldību atklātības līmeni, analizējot informācijas atklāšanas apjomu pašvaldību tīmekļa vietnēs. Balstoties pētījuma rezultātos "Delna" izstrādāja rekomendācijas pašvaldībām, kā uzlabot atklātību par savu darbību.</p>	<p>Pieaug pašvaldību atvērtība un izpratne, kā nodrošināt lielāku atklātību, līdzdalību un atbildību pašvaldībās.</p>

⁵ Providus, VARAM. 2021. "Atvērtības standarti: ieteikumi pašvaldībām lielākas atvērtības nodrošināšanai" <https://providus.lv/wp-content/uploads/2021/10/Atvertibas-standarti-1.pdf>.

⁶ Providus. 2020. Sabiedrības līdzdalība pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu izstrādē https://providus.lv/wp-content/uploads/2020/11/Providus_Sabiedribas_lidzdaliba_pasvaldibu_planosana_2020.pdf

<p>Ar pētījumu var iepazīties šeit: https://delna.lv/lv/2021/11/29/pasvaldibu-atklatibas-indekss. Pētījums tika izstrādāts ar Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas grantu atbalstu.</p>	
<p>Ieteikumu izstrāde, kā iedzīvotājam sagatavoties sarunai ar deputātiem/domi</p>	
<p>Nav īstenots.</p>	
<p style="text-align: center;">NVO iesaistišana problēmu risināšanā (jauns tiesiskais regulējums par iedzīvotāju līdzdalības iespējām)</p>	
<p>Likumprojekts "Pašvaldību likums" atbalstīts Ministru kabineta 2021. gada 4. marta sēdē, iesniegts Saeimā (Nr. 976/Lp13) un 2021. gada 22. aprīlī izskatīts 1. lasījumā. 2022. gadā turpinās likumprojekta izskatīšana Saeimā.</p> <p>Tajā paredzēti tādi jauni iedzīvotāju līdzdalības instrumenti kā kolektīvais iesniegums, iedzīvotāju padome, līdzdalības budžets, kā arī uzlabots publiskās apspriešanas tiesiskais regulējums. Iedzīvotāju padomes regulējums iekļauts, pamatojoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 11. punkta 2. apakšpunktā ietvertu uzdevumu izstrādāt likumprojektu, kas paredz vietējo kopienu (pilsētu un pagastu) tiesības demokrātiski ievēlēt savus pārstāvjus un piešķirt šīm vietējām kopienām kompetenci vietējas nozīmes jautājumu kārtošānai.</p> <p>Ministru kabineta 2020. gada 14. maija sēdē atbalstīts konceptuālais ziņojums "Par līdzdalības budžeta ieviešanu Latvijā". Vienlaikus VARAM izstrādā vadlīnijas pašvaldībām līdzdalības budžeta ieviešanai, kā arī ir izstrādātas vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai, kas ir būtisks priekšnosacījums pamatota kopienu attīstības redzējuma sagatavošanai un virzībai, t. sk. piesaistot līdzdalības budžeta finansējumu.</p> <p>Papildus VARAM ir uzsākusi darbu pie <u>līdzdalības budžeta informācijas sistēmas izveides</u>, kas ļaus pašvaldībām organizēt un iedzīvotājiem piedalīties līdzdalības budžeta projektu ideju konkursos.</p>	<p>Ar jauno Pašvaldību likumu būtiski tiks palielinātas iedzīvotāju līdzdalības iespējas pašvaldību darbā, gan rosinot jautājumu izvērtēšanu pašvaldībā un konkrētu priekšlikumu izskatīšanu domē, gan lemjot par pašvaldības budžeta līdzekļu novirzīšanu konkrētiem pašas sabiedrības rosinātiem projektiem.</p> <p><u>Līdzdalības budžets</u> sniedz iespēju iedzīvotājiem noteikt, kā tiek tērēta daļa pašvaldības budžeta. Līdzdalības budžets ir viena no iespējām, kā veicināt sabiedrības līdzdalību pašvaldību darbībā, t. sk. veicinot abu pušu sadarbību un ņemot vērā, ka iedzīvotājs būs tas, kurš piedāvās risinājumu kādai sev, savai kopienai vai teritorijai (apkaimei, ciemam) nozīmīgai problēmai. Līdzdalības budžets mazina iedzīvotājos sajūtu par to, ka pašvaldība nesniedz pietiekamu atgriezenisko saiti, jo metode paredz mērķtiecīgu pašvaldības komunikāciju un sadarbību ar pašvaldības iedzīvotājiem, kā arī iedzīvotāju iesaisti.</p>

Digitālu līdzdalības formu popularizēšana (piemēram, aptaujas)	
<p>"Providus" un VARAM ir noslēgušas partnerības līgumu Aktīvo iedzīvotāju fonda ietvaros organizētā projekta "Ilgtermiņa risinājumi sekmīgākām konsultācijām ar sabiedrību" īstenošanai. Tā ietvaros 2021. gadā Latvijas reģionos paredzēts rīkot vairākas sanāksmes, kurās tiks popularizētas arī digitālās līdzdalības formas.</p>	<p>Īstenota digitālo līdzdalības rīku popularizēšana.</p>
Kontaktpersonu norādīšana pašvaldību tīmekļvietnēs, kur var saņemt informāciju par sabiedrības līdzdalības iespējām attiecīgajā pašvaldībā	
<p>Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotās platformas projekta ietvaros ir plānota iespēja pašvaldībām pievienoties centralizētai tīmekļvietņu pārvaldības platformai. 2021. gadā jo īpaši tika aicinātas administratīvi teritoriālās reformas rezultātā izveidotās pašvaldības. Notika divi semināri pašvaldībām, popularizējot digitālos rīkus.</p> <p>VK sadarbībā ar VARAM un "Providus" ir izstrādājusi platformā iestrādājamo šablonu sadaļai "Sabiedrības līdzdalība", tostarp šablonā ietverta nepieciešamība norādīt kontaktpersonu jautājumiem saistībā ar sabiedrības līdzdalības iespējām.</p>	<p>Sabiedrībai tiks radīta iespēja sazināties ar konkrētu pašvaldības amatpersonu par jautājumiem saistībā ar sabiedrības līdzdalības iespējām.</p>
<u>Līdzdalības regulējuma un iedzīvotājiem aktuālas informācijas pieejamības uzlabošana pašvaldībās:</u>	
Pašvaldības izvērtē iespēju ietvert sabiedrības līdzdalības procesu un jautājumu un ierosinājumu daļu to saistošajos noteikumos	
<p>Likumprojekts "Pašvaldību likums" (Saeimas reģistrācijas Nr. 976/Lp13) paredz, ka pašvaldības nolikumā (saistošie noteikumi) nosaka kārtību, kādā pašvaldība sadarbojas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un nodrošina sabiedrības iesaisti pašvaldības darbā, kā arī kārtību, kādā organizējama publiskā apspriešana.</p> <p><u>"Providus" un VARAM ir noslēgušas partnerības līgumu Aktīvo iedzīvotāju fonda projekta "Ilgtermiņa risinājumi sekmīgākām konsultācijām ar sabiedrību" īstenošanai, kura ietvaros paredzēts, ka tad, kad būs skaidrs jaunā Pašvaldību likuma saturs, "Providus" palīdzēs sagatavot ieteikumus pašvaldībām par to, kādi ar līdzdalību saistīti jautājumi ir jāietver pašvaldību saistošajos noteikumos.</u></p>	<p>Skaidri noteikta sabiedrības līdzdalības kārtība būtiski uzlabos iedzīvotāju izpratni par līdzdalības iespējām un procesu, kas varētu ievērojami palielināt sabiedrības aktivitāti un iesaisti vietējā līmeņa jautājumu risināšanā, tai skaitā rosinot un aktīvi piedaloties publiskajās apspriešanās.</p>

Pašvaldības izvērtē iespēju pašvaldības domes sēdēs, kā arī komiteju sēdēs pirms domes sēdēm iekļaut "brīvo mikrofonu" iedzīvotājiem ideju izteikšanai	
Nav īstenots.	
Ievietot pašvaldību tīmekļvietnēs pašvaldību noteikumu konsolidēto versiju, ne tikai atsevišķus grozījumus	
<p>VARAM regulāri individuālās sarunās un atzinumos aicina pašvaldības veidot un ievietot savās tīmekļvietnēs saistošo noteikumu konsolidētās redakcijas. VSIA "Latvijas Vēstnesis" ir izstrādājis metodisko materiālu pašvaldībām par saistošo noteikumu konsolidēšanu pirms iesniegšanas publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un sistematizēšanai tiesību aktu portālā www.likumi.lv, sākot ar 01.01.2022.</p>	<p>Ievērojami uzlabota saistošo noteikumu regulējuma uztveramība un līdz ar to arī informācijas pieejamība pašvaldības iedzīvotājiem.</p>
Nodrošināt, ka visu pašvaldību visi saistošie noteikumi tiek publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (www.vestnesis.lv) un sistematizēti tiesību aktu portālā www.likumi.lv	
<p>Saeima 24.01.2021. pieņēma likumu "Grozījumi Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā", saskaņā ar kuru ar 01.01.2022. visi saistošie noteikumi tiek publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (www.vestnesis.lv) un sistematizēti tiesību aktu portālā www.likumi.lv.</p> <p>18.02.2021. Saeimā pieņemti grozījumi Teritorijas attīstības plānošanas likumā un 16.06.2021. grozījumi likumā "Par pašvaldībām", lai minēto nodrošinātu normatīvajos aktos noteiktā saskaņotību attiecībā uz nepieciešamību publicēt saistošo noteikumu konsolidētās redakcijas.</p>	<p>No 01.01.2022. nodrošināta to ārējo normatīvo aktu (tostarp visu pašvaldību saistošo noteikumu) kvalitatīva pieejamība pašvaldību iedzīvotājiem un arī citiem interesentiem (uzņēmējiem, investoriem, tiesnešiem u. tml.) ārpus attiecīgās pašvaldības administratīvās teritorijas, kas personām ir saistoši un nosaka viņu tiesības un pienākumus un citus dzīves aspektus.</p> <p>Interesējošiem pašvaldību saistošajiem noteikumiem un citiem normatīvajiem aktiem (tostarp teritorijas plānošanas tiesību aktiem) var ērti sekot līdzi, izmantojot "Seko līdzi" funkcionalitāti "Latvijas Vēstnesī", GeoLatvija.lv, kā arī izmantot citas iespējas, ko sniedz tīmekļvietnes Vestnesis.lv, Likumi.lv un GeoLatvija.lv.</p>
Pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu formātu padarīt iedzīvotājiem draudzīgāku	
Deputātu izbraukumi pie iedzīvotājiem un pārskati par padarītajiem un plānotajiem darbiem	
<p>Pilnveidoti metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, piedāvājot visiem plānošanas reģioniem un pašvaldībām vienotu,</p>	<p>Metodiskie ieteikumi ļaus plānošanas reģioniem un pašvaldībām izstrādāt attīstības programmas pēc vienotas, loģiskas un viegli uztveramas struktūras.</p>

<p>uztveramu un loģisku attīstības programmu struktūru.</p> <p>Uzsākts darbs pie nosacījumu izstrādes ESF 2021.–2027. gadam atbalstam plānošanas reģioniem un pašvaldībām kapacitātes celšanai, kas cita starpā iekļaus <u>kapacitātes celšanu attīstības plānošanas un sabiedrības līdzdalības jautājumos.</u></p>	<p>Kapacitātes celšanas atbalsta aktivitātes ļaus pilnveidot reģionu un pašvaldību zināšanas un prasmes attīstības plānošanas un sabiedrības līdzdalības jautājumos.</p>
<p><i>Atvērto pašvaldību kustība:</i></p>	
<p>Aicinājums pašvaldībām Rīcības plāna ietvaros veikt savā pašvaldībā pasākumus, kuri veicina atvērību, darbības caurskatāmību, pieejamību iedzīvotājiem un iedzīvotāju iesaisti</p>	
<p>VARAM īstenotās aktivitātes, tai skaitā sagatavotais likumprojekts "Pašvaldību likums", atvērības standartu izstrāde ar "Providus", sagatavotie priekšlikumi par līdzdalības budžeta ieviešanu Latvijā, pilnveidotie metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādē, kā arī vadlīnijas kopienas attīstības plānu izstrādei ir vērstas uz mērķi nodrošināt lielāku atvērību, darbību caurskatāmību, pieejamību iedzīvotājiem un to lielāku iesaisti.</p> <p>Vienlaikus, atvērto pašvaldību kustībā vairāk jāiesaistās tieši pašām pašvaldībām, kam tiks pievērsta lielāka uzmanība 2022. – 2025. gada plāna ietvaros.</p>	<p>VARAM vadībā īstenotās aktivitātes veicinās lielāku pašvaldību atvērību iedzīvotājiem un lielāku to darba caurskatāmību.</p>
<p>Pašvaldības par savu līdzdalību Rīcības plānā iecerētajos pasākumos un par īstenotajām darbībām aicinātas informēt atbildīgās institūcijas. Valsts kanceleja saņemto informāciju iekļauj ziņojumos par Rīcības plāna īstenošanu un var nodot citām valstīm kā Latvijas labo praksi</p>	
<p>Nodrošināta informācijas apmaiņa starp VARAM un pašvaldībām <u>par labo praksi sabiedrības iesaistē.</u></p> <p>Eiropas teritoriālās sadarbības programmas <i>INTERREG Coast4us</i> projekta ietvaros, kā arī citu VARAM organizēto pasākumu ietvaros pašvaldības dalījās ar savu labo praksi sabiedrības iesaistē, tai skaitā par līdzdalības budžeta īstenošanu (Rīgā un Gulbenē).</p>	<p>Pašvaldību sniegtā informācija ļāva VARAM labāk izprast situāciju pašvaldībās. Uz labo piemēru bāzes var pilnveidot atbalsta mehānismus efektīvākai sabiedrības līdzdalībai pašvaldībās.</p>

5. APŅEMŠANĀS: Kvalitatīva sabiedrības iesaiste reformu procesos un sabiedrībai aktuālu jautājumu risināšanā

Atbildīgā institūcija: Valsts kanceleja

<p>Pasākumi un to izpilde</p>	<p>Ieguvumi sabiedrībai</p>
<p><i>Uzprates un prasmju veicināšana par līdzdalību:</i></p>	

Meistarklases līdzdalības nodrošināšanā par sabiedrības līdzdalību atbildīgajām amatpersonām valsts pārvaldē	
<p>"Providus" 2020. gadā izdevās piesaistīt finansējumu no Aktīvo iedzīvotāju fonda, lai 2021. gadā noorganizētu divas meistarklases.</p> <p>Tieslietu ministrija sadarbībā ar VAS 2020. gadā organizēja četrus seminārus jaunajiem valsts pārvaldes darbiniekiem par ārējo normatīvo aktu projektu izstrādi (20.01., 24.02., 29.09., 21.12.), savukārt 2021. gadā tika organizēti 7 šādi semināri VAS (25. janvārī, 22. februārī, 29. martā, 24. maijā, 25.-26. oktobrī, 22.-23. novembrī un 20.-21. decembrī). Semināros tika sniegta arī informācija par sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu normatīvo aktu izstrādē (sabiedrības līdzdalības nozīmi kvalitatīva regulējuma izstrādei, sabiedrības līdzdalības veidiem, organizēšanas kārtību, atgriezeniskās saites nozīmi u. tml.).</p> <p>VAS 2021. gadā īstenoja vebināru ar diskusiju "Kā pārliecināt dialogam? Sabiedrības iesaiste un līdzdalība" (22.10.2021.) sarunai par pieejām un pieredzi sabiedrības līdzdalības veicināšanai un pilnveidotai izpratnei par aktuāliem sabiedrības iesaistes jautājumiem, kā arī mūsdienu tendencēm, iespējām un risinājumiem, lai veicinātu sabiedrības iesaistīšanos. Vebinārā VK pārstāvji prezentēja jauno Vienoto tiesību aktu izstrādes un saskaņošanas portālu (TAP portāls) un diskusijas daļā sniedza atbildes uz jautājumiem. Vebināram pieslēdzās 268 pārstāvji no projekta mērķgrupas 75 valsts pārvaldes iestādēm. Videoierakstā pieredzes stāsti un diskusija pieejami arī visai publiskai pārvaldei, jo publicēti VAS vietnē: https://www.vas.gov.lv/lv/jaunums/vebinaru-cikls-par-publiskai-parvaldei-un-sabiedribai-butisko-un-aktualo-2021gada .</p> <p>Vebinārs tika īstenots ESF projekta Nr. 3.4.2.0/15/I/001 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveidē labāka regulējuma izstrādē mazo un vidējo komersantu atbalsta jomā" tiešsaistes mācību ietvaros.</p>	<p>Stiprināta valsts pārvaldē nodarbināto izpratne par sabiedrības līdzdalības nozīmīgumu.</p>
<p>Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru tīkla (VPVKAC) personāla mācības reizi gadā, kur sniedz informāciju par aktualitātēm sabiedrības līdzdalības praksē un apmāca sniegt informāciju iedzīvotājiem par sabiedrības līdzdalību digitālajā vidē</p>	
<p>25.02.2020. VPVKAC un nodibinājuma "Sabiedrības līdzdalības fonds" (sabiedrības iniciatīvu platforma "ManaBalss") pārstāvjiem</p>	<p>VPVKAC kā vienotā pakalpojumu kontaktpunkta darbinieki ir informēti un spēj</p>

<p>notika mācības "Informācija par aktualitātēm sabiedrības līdzdalības praksē. Kā veicināt iedzīvotāju prasmes sabiedrības līdzdalībā digitālajā vidē", kurās piedalījās 98 VPVKAC darbinieki.</p>	<p>informāciju par sabiedrības līdzdalības iespējām platformā "ManaBalss" nodot pašvaldības iedzīvotājiem.</p>
<p>Aktuālas informācijas par līdzdalību izvietošana VPVKAC tīklā un www.latvija.lv</p>	
<p>Mācību materiāli par sabiedrības iniciatīvu platformu "ManaBalss" ievietoti VPVKAC pakalpojumu vadības sistēmas Zināšanu bāzē.</p>	<p>Materiāli tiek izmantoti iedzīvotāju informēšanai par sabiedrības līdzdalības iespējām.</p>
<p>Izglītojoši pasākumi par līdzdalību sabiedrības pārstāvjiem reģionos</p>	
<p>Eiropas teritoriālās sadarbības programmas <i>INTERREG Coast4us</i> projekta ietvaros: 1) izstrādātas metodiskas vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai; 2) sadarbībā ar biedrību "Latvijas Lauku forums" un vietējām rīcības grupām organizēti četri reģionālie semināri (2020. gada septembrī) ar NVO, vietējo rīcības grupu, pašvaldību, plānošanas reģionu, uzņēmēju un citu ieinteresēto pušu iesaisti, kuros gūtas zināšanas un diskutēts par sabiedrības iesaistes jautājumiem teritorijas attīstības plānošanā (tai skaitā līdzdalības budžeta īstenošanu), kā arī testētas metodiskās vadlīnijas kopienu attīstības plānu izstrādei; 3) 27.11.2020. starptautiskajā tiešsaistes konferencē "Sabiedrības līdzdalība pašvaldību plānošanā: Latvijas prakses izvērtējums un pasaules tendences", ko organizēja "Providus" un VARAM, tika aktualizēts sabiedrības līdzdalības nozīmīgums, kā arī diskutēts par sabiedrības līdzdalības veidiem, iedvesmojot un motivējot sabiedrību iesaistīties, kā arī prezentēts projekta galvenais rezultāts – metodiskās vadlīnijas kopienu attīstības plānošanai.</p>	<p>Tika vairotas zināšanas par sabiedrības līdzdalības jautājumiem.</p>
<p>Pasākumu īstenošana vispārējās izglītības iestādēs, lai jaunatnei izveidotu priekšstatu par to, kas ir sabiedrības līdzdalība demokrātiskā valstī, kādēļ tā ir svarīga un kā to jēgpilni īstenot</p>	
<p>Latvijas simtgadei veltītā projekta "Pilsoniskās līdzdalības un labo darbu maratons" (2017.–2020.) ietvaros 2020. gadā izglītības iestādes tika aicinātas iesaistīties pilsonisko un radošo norišu ciklā "Pašiem sava brīvība", kura noslēgums notika ZOOM platformā 26.11.2020. Pasākumā tika prezentēta izglītības iestāžu un skolēnu pilsoniskās līdzdalības labā prakse un pieredze, īpašu uzmanību veltot skolēnu pašpārvalžu darbības pilnveidei un skolēnu pilsoniskajai iesaistei.</p>	<p>Metodisko materiālu kopums skolēnu pašpārvalžu darbības pilnveidei sekmēs skolēnu pilsonisko līdzdalību un pedagogu profesionālo kompetenci.</p> <p>Mācību priekšmetu un kursu apguves rezultātā būs iegūta izpratne un zināšanas par demokrātiskas sabiedrības</p>

<p>Papildus tika izstrādāts arī metodisko materiālu kopums (plakāti, drukātie materiāli, video, animācija) atbalsta nodrošināšanai skolēnu pašpārvalžu darbībai, pašpārvalžu līderiem un viņu konsultantiem.</p> <p>Uzsākta pilnveidotā mācību satura ieviešana. Ar 2020./2021. mācību gadu skolēni pamatizglītībā sāk apgūt mācību priekšmetus "Sociālās zinības" (1.–3. klase), "Sociālās zinības un vēsture" (4.–6. klase) un kursu "Latvijas un pasaules vēsture" (7.–9. klase), kā arī kursus "Sociālās zinības un vēsture" un "Vēsture un sociālās zinātnes I" vidējā izglītībā.</p>	<p>attīstību, pilsoniskās līdzdalības prasmju veidošanos, stiprināta pilsoniskā izglītība un veicināta sociāli atstumto grupu iekļaušanās sabiedrībā un diskriminācijas novēršana.</p>
<p>NVO ieguldījuma sabiedrības līdzdalības veicināšanā reģionos izvērtējums SIF atbalstīto programmu un projektu ietvaros</p>	
<p>2021. gadā ir veikta valsts budžeta finansētās programmas "NVO fonds" darbības (rezultātu un ieguldījuma) izvērtēšana (izvērtējums pieejams https://www.sif.gov.lv/lv/petijumi#programmas-nvo-fonds-darbibas-rezultatu-un-ieguldijuma-izvertesana-2020-2021). Pētījumā secināts, ka programmas darbība tikusi mērķtiecīgi orientēta uz tās mērķa sasniegšanu – pilsoniskās sabiedrības ilgtspējīgu attīstību Latvijā. 2020.-2021.g. īstenotie 156 projekti visbiežāk bijuši vērsti uz tēmām un problemātiku, kas skar pilsoniskās sabiedrības attīstību. Pēdējo divu gadu laikā (salīdzinot ar 2016.-2019.g. īstenotajiem projektiem) palielinājies tādu projektu īpatsvars, kas vērsti uz iedzīvotāju iesaisti, dažādu mērķgrupu aktivitātēm, arī vietējo kopienu attīstību. Savukārt samazinājies tādu projektu īpatsvars, kas vērsts tikai uz pašu organizāciju darbību.</p>	<p>Valsts budžeta finansētās programmas "NVO fonds" sasniegto rezultātu izvērtēšana ļauj plānot turpmākos ieguldījumus nevalstiskajā sektorā pilsoniskās sabiedrības attīstības veicināšanai.</p> <p>Veikto pētījumu rezultātā programmas "NVO fonds" konkursa nolikumā veiktas izmaiņas, kas bija vērstas uz konkurences līdzsvarošanu konkursa makro- un mikroprojektu līmeņos: tika veiktas izmaiņas kopējā programmas finansējuma sadalījumā par labu makroprojektiem, kur iepriekšējos gados konkurence bija ievērojami spēcīgāka. Mikroprojektu līmenī tika palielināts vienam projekta maksimāli pieejamā finansējuma apmērs, kas veicināja mikroprojektu konkursa piedāvājuma pievilcīgumu potenciālo projektu pieteikumu iesniedzēju skatījumā.</p>
<p>Informācijas nodošana NVO par iespējām pieteikt projektus NVO fondā par līdzdalības aktivitātēm</p>	
<p>2021. gadā izsludināts atklāts projektu konkurss valsts budžeta programmā "Latvijas NVO fonds" projektu īstenošanai 2022.gadā. Nodrošināta</p>	<p>2022. gada konkursā iesniegti 162 projektu iesniegumi, no</p>

<p>informācijas pieejamība par programmas nosacījumiem, t. sk. sniegtas atbildes uz visbiežāk uzdotajiem jautājumiem (https://www.sif.gov.lv/lv/media/2002/download), kā arī nodrošināts informatīvais seminārs tiešsaistē (https://fb.me/e/2ynOVspvm) un individuālās konsultācijas.</p>	<p>kuriem apstiprināti 89 (rezultāti pieejami https://www.sif.gov.lv/lv/nvo-fonds#2022gads)</p>
<p>Ikgadēja mērījuma veikšana: TAP skaita procentuāls pieaugums, par kuriem sabiedrības viedoklis ir noskaidrots</p>	
<p>Valsts kancelejas veiktais Valsts sekretāru sanāsmē izsludināto tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu monitorings 2020. gadā liecina, ka samazinājies to tiesību aktu projektu skaits, kuriem sabiedrības līdzdalība bija nepieciešama, bet tā netika nodrošināta (no 6,4 % uz 1,4 %).</p> <p>2021. gada 9. septembrī uzsākot darbu TAP portālam, VK turpina uzraudzīt sabiedrības līdzdalības iespēju nodrošināšanu, sniedzot iebildumus, ja netiek ievērotas līdzdalības prasības. Vienlaikus TAP portālā ikvienam sabiedrības loceklim ir iespēja sekot līdz normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procesam.</p>	<p>Mērījums ļauj objektīvi vērtēt, cik lielā mērā tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektos tiek noskaidrots sabiedrības viedoklis, ja tas ir bijis nepieciešams.</p>
<p><i>Sabiedrības līdzdalības pilotprojekti:</i></p>	
<p>Sabiedrības iesaiste visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas izveidē (Aizsardzības ministrija)</p>	
<p>Būtiska ir NVO iesaiste valsts aizsardzības stiprināšanā, tām pildot dažādas sabiedrībai svarīgas funkcijas. Līdz ar to viens no Aizsardzības ministrijas (turpmāk arī – AiM) darbības virzieniem visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas ieviešanas procesā ir NVO lomas veicināšana valsts aizsardzībā un NVO iesaiste aizsardzības plānošanas procesā.</p> <p>Ir uzsākta ciešāka sadarbība ar tām NVO, kas ir izrādījušas interesi attīstīt sadarbību ar AiM dažādos virzienos.</p> <p>Lai attīstītu sekmīgi izveidoto sadarbību ar NVO, AiM plāno izveidot visaptverošās valsts aizsardzības konsultatīvo padomi, lai veicinātu nevalstiskā sektora dziļāku iesaisti valsts aizsardzības stiprināšanā un visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas ieviešanā. Padome tiks veidota, lai nodrošinātu koordinētu un efektīvu visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas ieviešanas un turpmākās darbības plānošanu ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem. Tās ietvaros</p>	<p>Izveidotā sadarbība starp AiM un NVO ir sekmējusi nevalstiskā sektora izpratni par tā lomu visaptverošajā valsts aizsardzībā un ļāvusi pārbaudīt un pilnveidot organizāciju spējas un resursus potenciālās krīzes situācijās, piedaloties dažādos AiM rīkotajos semināros, apspriedēs un mācībās. Vienlaikus ar NVO iesaisti visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas ieviešanā tiek veicināta Latvijas sabiedrības patriotisko vērtību attīstība un gatavība iesaistīties valsts aizsardzībā, kā arī izglītota Latvijas sabiedrība par valsts aizsardzības jautājumiem un iespējām</p>

<p>ir plānots veikt uzdevumus, lai veicinātu Latvijas pilsoniskās sabiedrības iesaisti valsts aizsardzības spēju pilnveidošanā un stiprināšanā. Padomes sastāvā plānots iesaistīt pārstāvjus no 20 dažādām nevalstiskajām organizācijām, lai nodrošinātu pēc iespējas visaptverošāku sabiedriskās darbības un jomu pārklājumu.</p> <p>2019.–2020. gada laikā ir notikušas vairākas sanāksmes par turpmākajām sadarbības iespējām.</p> <p>2019. gada rudenī nevalstiskā sektora pārstāvji ir piedalījušies ikgadējās valsts apdraudējuma pārvarēšanas mācību KRISTAPS scenāriju izspēlēs. Kopā norisinājās 26 izspēles, kurās piedalījās aptuveni 300 dalībnieku (tai skaitā 14 NVO pārstāvji).</p> <p>13.01.2020.–15.01.2020. notika pirmais Nacionālās drošības kurss, kurā starp 40 dažādu sabiedrības grupu pārstāvjiem bija arī divas NVO ("Providus" un "Delna"). Nākamajosursos arī tiks aicināti NVO pārstāvji.</p> <p>2020. gada februārī norisinājās atsevišķs apziņošanas vingrinājums, lai pārbaudītu NVO spējas informēt sabiedrību par svarīgām ziņām hipotētiskā krīzes situācijā. Vingrinājuma ietvaros, kas ilga 12 stundas, NVO uzdevums bija izplatīt biedru, sadarbības partneru un citu personu vidū lūgumu apmeklēt AiM izveidoto saiti tīmekļvietnē www.sargs.lv, kā rezultātā piedalījās 17 NVO un vingrinājumam atsaucās vairāk nekā 4000 cilvēku. Lai veicinātu viedokļu apmaiņu starp dažādiem sektoriem, dažādu NVO pārstāvji (LPA, biedrība "Latvijas Samariešu apvienība", biedrība "Latvijas Mednieku savienība", biedrība "Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija", biedrība "Eiropas Latviešu apvienība") tika aicināti uz elektroniskā bukleta "Kā rīkoties krīzes situācijā" satura pilnveidošanas apspriedēm.</p> <p>04.09.2020. notika interaktīvā galda izspēle/diskusija ar NVO, izspēlējot dažādus krīzes scenārijus, lai veicinātu izpratni par mūsdienu apdraudējumiem un ievainojamībām, kā arī pamatotu nepieciešamību pēc sabiedrības noturības un visaptverošas visas sabiedrības iesaistes nacionālajā drošībā.</p> <p><u>Nevalstiskās organizācijas tika aicinātas iesaistīties kā 72h vēstnešiem.</u></p> <p>AiM 2021. gadā organizēja piecus <u>reģionālos seminārus</u> Latvijas izglītības pārvalžu un skolu vadībai par Latvijas drošībai un aizsardzībai</p>	<p>iesaistīties valsts aizsardzības spēju stiprināšanā.</p> <p>Sadarbības veicināšanas process ar NVO tika uzsākts, taču Covid-19 pandēmijas noteikto ierobežojumu un problemātikas dēļ tika "iepausēts". Nākotnē AiM nodomi saistībā ar sadarbības veicināšanu ar NVO ir <u>definēt katras NVO lomu visaptverošajā valsts aizsardzībā caur kopīgo analīzi, vingrinājumiem, izspēlēm u. tml.</u></p> <p><u>AM sagatavotie informatīvie materiāli par rīcību krīzes situācijās</u> veicina gatavības kultūru sabiedrībā un izpratni par rīcību un iesaisti kā atrodieties Latvijā, tā arī ārvalstīs dzīvojošajai diasporai.</p> <p><u>Tiešā komunikācijas</u> ar dažādām mērķauditorijām AiM organizētajos semināros, lekcijās un diskusijās veicina visaptverošas valsts aizsardzības stiprināšanu.</p>
--	---

<p>aktuāliem jautājumiem, kuru mērķis bija veicināt izpratni par visaptverošās valsts aizsardzības īstenošanu</p> <p>AiM "Drošajā teltī" sarunu festivālā LAMPA 2021. gadā tika organizētas vairākas diskusijas, tostarp ar tematiku "Kā krīzi nepadarīt par ikdienu" un "Vai dažādība nozīmē sašķeltību?", kurās eksperti diskutēja par jautājumiem, kas saistīti ar visaptverošās valsts aizsardzības tematiku.</p> <p>2021. gadā AiM turpināja darbu pie bukleta "Kā rīkoties krīzes gadījumā" popularizēšanas, tādējādi veicinot Latvijas iedzīvotāju individuālo gatavību dažādām krīzes situācijām.</p> <p>Reaģējot uz drošības vides izaicinājumiem un veicinot bukleta "Kā rīkoties krīzes situācijā" pieejamību dažādām mērķauditorijām, AiM sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Kultūras ministriju un latviešu diasporas organizācijām 2021. gadā izstrādāja bukleta redakciju ārvalstīs dzīvojošiem tautiešiem "Kā rīkoties krīzes gadījumā, ja dzīvo ārpus Latvijas". Buklets tika veidots ar mērķi sagatavot vadlīnijas diasporas rīcībai Latvijas valsts hibrīdā un militārā apdraudējuma pārvarēšanai.</p>	
<p>Korupcijas risku novēršana veselības aprūpes jomā (pateicības dāvanas), iesaistot veselības aprūpes jomas pārstāvjus un iedzīvotājus, kuri saņem veselības aprūpes pakalpojumus, izmantojot publiskā sektora inovācijas un uzvedības izpētes metodes (Veselības ministrija, KNAB)</p>	
<p>Pēc Veselības ministrijas lūguma "Providus" piesaistīja finansējumu, lai varētu noorganizēt sabiedriskās domas aptauju par neformālajiem maksājumiem veselības sektorā. Aptauja, kuras anketu izstrādāja Veselības ministrija, tika veikta 2020. gada oktobrī. "Providus" un Veselības ministrija 2020. gadā vienojās, ka šīs aptaujas rezultāti būs pamatā deliberatīvajam pasākumam par neformālajiem maksājumiem veselības sektorā un tā risinājumiem.</p> <p>Veselības ministrija sadarbībā ar "Providus" 2021. gada 4. decembrī organizēja eksperimentālu konsultatīvo pasākumu, kas notika ZOOM vidē, lai izstrādātu risinājumus neoficiālo maksājumu problēmai Latvijas veselības aprūpes sektorā. Šim nolūkam tika izmantota deliberatīvā konsultācijas metode. Vienas pilnas dienas apspriedē piedalījās pēc demogrāfiski reprezentatīviem kritērijiem atlasīti 32 Latvijas iedzīvotāji, kuri pārstāvēja dažādas vecuma grupas, dažādus Latvijas reģionus,</p>	<p>Ieguvēji no korupcijas novēršanas veselības aprūpes jomā būtu visa sabiedrība, īpaši mazāk aizsargātā sabiedrības daļa un tie, kuriem medicīnas pakalpojumi ir grūti pieejami – tas mazinātu negodīgu konkurenci medicīnas pakalpojumu saņemšanā. Tāpat tie būtu ieguvumi visai veselības aprūpes sistēmai, valsts pārvaldes reputācijai un valsts tēlam kopumā.</p>

<p>kā arī dažādas dzimtās valodas kategorijas. Viņu uzdevums bija moderēta pasākuma ietvaros dienas laikā izstrādāt rekomendācijas neoficiālo maksājumu problēmas risināšanai.</p>	
<p>Komunikācijas pasākumi, lai valsts pārvaldē strādājošie saskaņā ar Diasporas likumu lēmumu pieņemšanā var iesaistīt diasporu (Ārlietu ministrija)</p>	
<p>Diasporas likums, kas stājās spēkā 01.01.2019., paredz Diasporas konsultatīvās padomes (DKP) izveidi. Ārlietu ministrija ir atbildīga par DKP darbības organizēšanu un tās sekretariāta darbības nodrošināšanu. DKP ir padomdevēja institūcija, kuras mērķis ir veicināt saskaņotu diasporas politikas izstrādi un tās ikgadējo prioritāšu noteikšanu, kā arī diasporas politikas īstenošanu un novērtēšanu. DKP tika izveidota 2019. gadā, un tās sastāvā iekļauti valsts pārvaldes, pašvaldību, diasporas organizāciju, biedrību un nodibinājumu deleģēti pārstāvji. No DKP sastāvā iekļautajiem 27 locekļiem 13 pārstāv diasporas organizācijas visā pasaulē. 2020. gadā notikušas četras DKP sēdes, kurās risināti šādi diasporai svarīgi jautājumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personu apliecību (eID) lietošanas veicināšana diasporā, lai paplašinātu sniegto valsts pakalpojumu pieejamību; • atbalsts diasporas medijiem; • attālinātā darba aspekti diasporā; • diasporas pārstāvja izvirzīšana darbam Latvijas zinātnes padomē; • diasporas pārstāvja izvirzīšana darbam Latvijas ārējā tēla politikas koordinācijas padomē; • diasporas likuma ieviešanas gaita; • latviešu valodas apmācība remigrantiem, • diasporas arhīvu apzināšana un saglabāšana; • diasporas aspekta iekļaušana tiesību aktu izstrādes procesā. <p>Padomē tika panākta vienošanās par vienota un visaptveroša starpnozaru plāna izstrādi darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam. Plāns darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam tika apstiprināts Ministru kabinetā 19.01.2021. Plāns paredz sadarbībā ar VK izveidot komunikācijas tīklu ar diasporas pārstāvjiem (organizācijām, ekspertiem u. c.). Darbs pie komunikācijas tīkla izveidošanas tiks uzsākts 2021. gadā.</p>	<p>DKP izveide un regulāra tās darbība nodrošina diasporas kā nozīmīgas Latvijas sabiedrības daļas līdzdalību diasporai svarīgu jautājumu risināšanā, diasporas politikas izstrādē, īstenošanā un novērtēšanā, kā arī darbības prioritāšu noteikšanā. Šobrīd DKP ir instruments un platforma, kas nodrošina komunikāciju ar diasporas pārstāvjiem ar 13 DKP locekļu – diasporas organizāciju pārstāvju visā pasaulē – iesaisti. Vienlaikus jāuzsver, ka tiek nodrošināts, ka DKP sēdes ir atklātas, kas ļauj ikvienam diasporas pārstāvim sekot sēžu norisei un tajās apspriesto jautājumu virzībai.</p> <p>Izstrādājot plānu darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam, Ārlietu ministrija tā sagatavošanā nodrošināja plašu diasporas un ar attiecīgo nozari saistīto nevalstisko organizāciju iesaisti. Plāns ir pirmais visaptverošais starpnozaru plānošanas dokuments diasporas jomā, kurā apkopoti visu iesaistīto iestāžu uzdevumi un paredzētais finansējums.</p> <p>Veiksmīgi mijiedarbojoties valsts sektoram un diasporas organizācijām, plāna izstrādes gaitā no 2019. gada novembra līdz 2020. gada jūnijam piecās tematiskajās darba grupās izdevās apzināt un iekļaut</p>

	plānā uzdevumus, kas ir īpaši svarīgi un aktuāli diasporai.
<u>Līdzdalības atbalsta pasākumi un digitālie rīki:</u>	
Ieteikumi efektīvas sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai (<i>maturity model</i>) un līdzdalība vizuālās informācijas izstrādē un tās izvietošana e-vidē, tostarp tai.mk.gov.lv un TAP portālā	
<p>Izstrādāts "Vadlīniju sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai valsts pārvaldē" projekts. Vadlīnijas sniegs atbalstu valsts pārvaldei - valsts un pašvaldību institūcijām - efektīvas un jēgpilnas sabiedrības līdzdalības veidošanai to darbā. Vadlīnijas izstrādātas koprocesā domnīcā "Iesaistoša un rezultatīva sabiedrības līdzdalība"⁷ laika periodā no 2021. gada februāra līdz novembrim. Domnīcu vadīja LPA sadarbībā ar VK. 2022. gadā vadlīnijas tiks pabeigtas un publicētas e-vidē.</p>	
Jaunu, inovatīvu līdzdalības rīku, tostarp līdzdalības portālu, attīstība, izmantojot e-vides iespējas un veicinot sabiedrības iesaisti gan kolektīvā, gan individuālā līmenī	
<p>VK vadībā izstrādātie projekti:</p> <p>2021. gada septembrī darbu uzsāka Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls (TAP portāls) un tajā ietvertais e-pakalpojums "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana"⁸.</p> <p>2021. – 2020. gadā iniciatīvas "Sabiedrības līdzdalība – atslēga demokrātijas nākotnei" ietvaros uzsākts darbs pie prototipa digitālās līdzdalības platformai. Sagaidāms, ka platforma izstrāde notiks atvērtās pārvaldības plāna 2022. – 2025. gadam ietvaros.</p>	<p>TAP portāls uzlabo sabiedrības līdzdalību valdības lēmumu pieņemšanas procesā un atvieglos iespējas laikus uzzināt par lēmumiem, kuri to skar.</p>
<p>Nodibinājums "Sabiedrības līdzdalības fonds" uzsācis īstenot Aktīvo iedzīvotāju fonda atbalstītu projektu "Automatizētas PSO līdzdalības sistēmas izstrāde", tai skaitā uzsākts pētījums "Labā prakse iekļaujošam pilsoniskajam lobijam likumprojektu izstrādē".</p>	<p>Projekta īstenošana sekmēs veicinošu vidi Latvijas mazo un vidējo pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistei lēmumu pieņemšanas procesos Saeimā.</p>
<p>Sabiedrības integrācijas fonds sadarbībā ar Finanšu ministriju izstrādāja piedāvājumu Atveseļošanas un noturības mehānisma investīcijām par vienotā sabiedriskā labuma</p>	

⁷ Domnīca "Iesaistoša un rezultatīva sabiedrības līdzdalība" norisinājās iniciatīvas "Sabiedrības līdzdalība – atslēga demokrātijas nākotnei" ietvaros.

⁸ Saite uz TAP portālu: <https://tapportals.mk.gov.lv>; Vairāk informācijas par šo rīku: www.mk.gov.lv/lv/projekts/vienotais-tiesibu-aktu-projektu-izstrades-un-saskanosanas-portals-tap-portals

organizāciju (tostarp NVO) komunikācijas un datu analītikas rīka izveidi. Piedāvājums neguva atbalstu un netika virzīts tālāk.	
--	--

6. APŅEMŠANĀS: Korupcijas novēršanas pasākumi

Atbildīgā institūcija: Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Pasākumi un to izpilde	Ieguvumi sabiedrībai
<i>Atbalsts zināšanu veicināšanai valsts pārvaldē un sabiedrībā interešu konfliktu un korupcijas novēršanai, kā arī neiecieņbai pret korupciju:</i>	
Aptauja un aptaujas rezultātu prezentācija, lai diskutētu par nepieciešamo atbalstu un izpratnes veicināšanas metodēm, piemēram, tādām interaktīvām metodēm kā darbnīcas, ceļvedis, iespējas saņemt konsultāciju, dilemmas, audiosaturs (podkāsts)	
<p>2020. gadā izstrādātas divas socioloģiskās aptaujas anketas – sabiedrības viedokļa izziņai un uzņēmēju aptaujai.</p> <p>Aptaujas plānots veikt secīgi trīs reizes Eiropas ekonomikas zonas grantu projekta "Atbalsts trauksmes celšanas sistēmas izveidei Latvijā" ietvaros: 1) pirmās sabiedrības informēšanas kampaņas, 2) pēc pirmās sabiedrības informēšanas kampaņas; un 3) pēc otrās sabiedrības informēšanas kampaņas.</p> <p>Aptaujas veikšanai KNAB 2020. gada decembrī uzsāka iepirkuma procedūru. <u>Pirmās aptaujas rezultāti publicēti 2021. gada martā.</u> 2021. gada decembrī pēc pirmās sociālās kampaņas noslēgšanās uzsākta aptaujas veikšana otro reizi un rezultāti tiks publicēti 2022. gada aprīlī.</p>	<p>Balstoties uz aptauju rezultātiem, KNAB izstrādāja pirmās sabiedrības informēšanas kampaņas saturu un īstenošanas plānu. Kampaņa tika īstenota Eiropas ekonomikas zonas grantu projekta "Atbalsts trauksmes celšanas sistēmas izveidei Latvijā" ietvaros. Kampaņas mērķis - veicināt sabiedrības izpratni par korupcijas negatīvajām sekām un mazināt iedzīvotāju toleranci pret korupciju. Līdz ar to dažādām sabiedrības grupām bija iespēja iegūt zināšanas un informāciju par korupcijas cēloņiem un negatīvajām sekām tieši tām vispiemērotākajā, ērtākajā veidā.</p>
Atbalsta pasākumi, lai veicinātu izpratni valsts pārvaldē par interešu konfliktu, izmantojot aptaujā atbalstītās metodes (apmācības)	
<p>KNAB 2020. gadā līdztekus plānveida semināriem piedāvāja vairākus atbalsta pasākumus, piemēram, telefonkonsultācijas, konsultācijas e-pastā, tiešsaistes konsultācijas. Institūcijām pēc pieprasījuma nosūtīti KNAB sagatavotie zināšanu pārbaudes jautājumi, lai institūcijas pašas varētu veikt amatpersonu zināšanu novērtēšanu par interešu konflikta novēršanas jautājumiem.</p> <p>Ar 2021. gadu VAS tiek nodrošināts e-mācību kurss "Korupcijas novēršana", kas nodrošina</p>	<p>Valsts pārvaldē nodarbinātajiem pieaug izpratni veicinošu atbalsta pasākumu klāsts, tai skaitā apmācības, izmantojot dažādas mācību formas.</p>

<p>iespēju apgūt zināšanas valsts pārvaldē nodarbinātajiem ērtā laikā un tempā.</p> <p>Papildus 2021. gada otrajā pusgadā VAS sadarbībā ar līdzatbildīgajām institūcijām (KNAB, IUB, KP u.c.) uzsākta vēl trīs e-mācību kursu izstrādi: "Interesu konflikta novēršana (padziļinātais kurss)", Iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas izveide publiskas personas institūcijā", "Interesu konflikta novēršana publiskajos iepirkumos un aizliegtās vienošanās". E-mācību kursi izstrādāti projekta ESF Nr. 3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā" ietvaros.</p>	
<p>Uzticības personu vai tālākizglītojamu ētikas jautājumos valsts pārvaldē apmācības</p>	
<p>VAS 2021. gadā izstrādāja <u>izglītojošu interaktīvu tiešsaistes spēli "Ētikas vērtības valsts pārvaldē nodarbinātajiem"</u> ESF Nr. 3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā" ietvaros. 2022. gadā šis izglītojošais pasākums ir pieejams VAS.</p> <p>VAS ir arī pieejamas mācības "Interesu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika".</p>	
<p>Sabiedrības informēšana par korupcijas sekām un cēloņiem, lietojot inovatīvas metodes (informatīvās kampaņas)</p>	
<p>Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programmas "Starptautiskās policijas sadarbība un noziedzības apkarošana" ietvaros finansētā projekta "Atbalsts trauksmes celšanas sistēmas izveidei Latvijā" ietvaros sociālā kampaņa, lai veicinātu sabiedrības informētību un izpratni par korupcijas cēloņiem un sekām, īstenota no 2021. gada 28. oktobra līdz 9. decembrim. Sociālās kampaņas ietvaros tika veidoti raidieraksti (podcast), viedokļraksti no sabiedrībā zināmām personām, kā arī vides objekta izveide un izvietošana.</p>	<p>Palielinājusies sabiedrības izpratne par korupcijas cēloņiem un sekām, kā arī vēlme ziņot par iespējamiem interešu konflikta un korupcijas gadījumiem, kā arī palielinājusies noliedzoša attieksme pret kukuļošanu.</p>
<p>Starpposma mērķis: Valsts pārvaldes darbinieku apmācības</p>	
<p>2020. gadā KNAB organizēja 41 <u>apmācību pasākumu valsts pārvaldē nodarbinātajiem</u>, kurā piedalījās 4661 persona. 2021. gadā KNAB vadīja 42 izglītošanas pasākumus valsts pārvaldē nodarbinātajiem, kopumā izglītojot 5481 dalībnieku.</p> <p>VAS nodrošina e-kursu "<u>Korupcijas novēršana</u>" ESF Nr. 3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas</p>	<p>Paaugstinās valsts pārvaldē nodarbināto izpratne un zināšanas par korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumiem, par korupcijas cēloņiem un sekām, par nepieciešamajiem iekšējās kontroles pasākumiem korupcijas risku mazināšanai, par ētikas vērtību un principu</p>

<p>novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā” ietvaros.</p> <p>Lai veidotu vienotu izpratni par to noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, kas izdarīti valsts institūciju dienestā, tostarp kas saistīti ar korupciju, un uzlabotu tās efektivitāti, nodibināta un no 01.01.2021. darbu uzsākusi <u>Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra</u>. Tā veiks izmeklēšanas uzraudzību, kriminālvajāšanu un valsts apsūdzības uzturēšanu tiesā kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā un saistībā ar politisko partiju finansēšanu.</p> <p>2020. gadā 48 <u>prokurori piedalījušies apmācībās par jautājumiem, kas saistīti ar korupcijas novēršanu un apkarošanu</u>. 37 prokurori piedalījušies VAS seminārā "Korupcijas un interešu konflikta risku novēršana valsts pārvaldē nodarbinātajiem", savukārt 11 prokurori piedalījušies seminārā "Patiesā labuma guvēja noteikšana".⁹</p>	<p>lomu korupcijas novēršanā un citiem būtiskiem ar korupcijas mazināšanu saistītiem jautājumiem.</p>
<p>Starpposma mērķis: Atbalsts valsts pārvaldes darbiniekiem interešu konflikta un korupcijas jautājumos, izmantojot interaktīvas un inovatīvas metodes</p>	
<p>2020. gadā KNAB ieviesa šādas interaktīvas apmācību un atbalsta formas: tiešsaistes semināri <i>MS Teams</i> platformā (1. pusgadā arī <i>Webex</i> platformā), tiešsaistes konsultācijas <i>MS Teams</i> platformā, apmācību grupu komplektēšana, izmantojot <i>Google drive</i> tehniskās iespējas. Sadarbībā ar VAS t. s. K projekta ietvaros izstrādāts e-mācību kurss "Korupcijas novēršana". KNAB nodrošināja iespēju ikvienam pārbaudīt savas zināšanas korupcijas un interešu konflikta novēršanas un valsts amatpersonas ētikas jautājumos KNAB tīmekļvietnē www.knab.gov.lv.</p> <p>VAS izstrādāja e-kursu "<u>Interešu konflikta novēršana (padziļināts līmenis)</u>" ESF Nr. 3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā" ietvaros.</p>	<p>Augstāks valsts pārvaldē nodarbināto zināšanu un izpratnes līmenis korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumos mazina korupcijas riskus un nonākšanu interešu konfliktā valsts pārvaldē.</p>

⁹ Seminārs notika VAS ESF "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā" un "Pasākumu plāns noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai laikposmam no 2020. gada līdz 2022. gadam" ietvaros.

<p>2021. gadā VAS, "Delna" un KNAB rīkoja <u>apmācības un pretkorupcijas datu hakatonu</u> valsts pārvaldē nodarbinātajiem par interešu konfliktu novēršanu, korupciju, profesionālo ētiku, datu un tehnoloģiju izmantošanu korupcijas atklāšanā un novēršanā ESF Nr. 3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā" ietvaros.</p>	
<p><u>Pasākumi korupcijas risku mazināšanai veselības aprūpes sistēmā:</u></p>	
<p>Pasākumu īstenošana, lai mazinātu korupcijas riskus (pateicības dāvanas) veselības aprūpē, iesaistot veselības jomas pārstāvjus un iedzīvotājus, kuri saņem šīs jomas pakalpojumus, izmantojot publiskā sektora inovācijas un uzvedības izpētes metodes (Veselības ministrija un KNAB)</p>	
<p>Šo pasākumu veiksmīgi īstenoja Veselības ministrija sadarbībā ar "Providus". Pasākuma mērķis bija rast risinājumu jautājumā par pateicības dāvanām veselības aprūpē. Tika sagatavota <u>aptauja</u>, anketas jautājumus izstrādāja Veselības ministrija un ar 14.05.2020. vēstuli Nr. 01-15.2/2495 iesniedza KNAB. 06.07.2020. no KNAB tika saņemta atbilde (7704/2020) ar informāciju, ka anketā iekļauts tikai viens no VM iesniegtajiem jautājumiem. Līdz ar to KNAB aptaujas rezultātā nebūs iespējams iegūt pietiekamu informāciju par iedzīvotāju pieredzi un attieksmi pret pateicības dāvanām veselības aprūpē, lai plānotu turpmākos pasākumus. Veselības ministrija rada iespēja aptauju veikt sadarbībā ar "Providus", kas savukārt šo pasākumu īstenoja sadarbībā ar pētījumu centru SKDS. Septembrī SKDS īstenoja <u>klātienē intervijas</u>. 2021. gada 4. decembrī Veselības ministrija sadarbībā ar "Providus" organizēja eksperimentālu konsultatīvo apspriedi, pirmo reizi valsts pārvaldē izmantojot deliberatīvās metodes. Pasākuma mērķis bija izstrādāt risinājumus neoficiālo maksājumu problēmai Latvijas veselības aprūpes sektorā. Šim nolūkam tika izmantota deliberatīvā konsultācijas metode. <u>Vienas pilnas dienas apspriedē piedalījās pēc demogrāfiski reprezentatīviem kritērijiem atlasīti 32 Latvijas iedzīvotāji, kuri pārstāvēja dažādas vecuma grupas, dažādus Latvijas reģionus, kā arī</u></p>	<p>Ieguvēji no korupcijas novēršanas veselības aprūpes jomā būtu visa sabiedrība, īpaši mazāk aizsargātā sabiedrības daļa un tie, kuriem medicīnas pakalpojumi ir grūti pieejami – tas mazinātu negodīgu konkurenci medicīnas pakalpojumu saņemšanā. Tāpat tie būtu ieguvumi visai veselības aprūpes sistēmai, valsts pārvaldes reputācijai un valsts tēlam kopumā.</p>

<p>dažādas dzimtās valodas kategorijas. Viņu uzdevums bija moderēta pasākuma ietvaros dienas laikā izstrādāt rekomendācijas neoficiālo maksājumu problēmas risināšanai. Pasākums notika <i>Zoom</i>.</p> <p>2021. gadā KNAB vadīja astoņus izglītojošus pasākumus veselības aprūpes iestādēs nodarbinātajiem, tai skaitā trīs seminārus iepirkumu komisiju locekļiem, kopā izglītojot 1186 veselības aprūpes iestādēs nodarbinātos. Papildus KNAB sniedza atbalstu divām veselības aprūpes iestādēm mācību materiālu un zināšanu pārbaudes testu sagatavošanā.</p>	
<p><u>Atklātība par pašvaldību un to kapitālsabiedrību iepirkumu procesu, finanšu līdzekļu izlietojumu un interešu konflikta situāciju nepielaušanu:</u></p>	
<p>Sagatavoti ieteikumi lielākas caurskatāmības nodrošināšanai pašvaldību un to kapitālsabiedrību finansējuma izlietojumā, nepieļaujot interešu konfliktu</p>	
<p>12.11.2020. KNAB rīkoja sanākumi ar Finanšu ministrijas, IUB, LPS un "Delna" pārstāvjiem. Sanāksmes mērķis bija aktualizēt problēmjaudātājumus, kas skar atklātību pašvaldību un to kapitālsabiedrību iepirkumu procesā un finanšu līdzekļu izlietojumā.</p> <p>Sanāksmē secināts, ka pastāv mehānismi caurspīdīguma veicināšanai pašvaldību un to kapitālsabiedrību finansējuma izlietojumā, nepieļaujot nonākšanu interešu konfliktā.</p> <p>Jau pašlaik Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 36. un 58. pants nosaka <u>informācijas atklātības nodrošināšanu par pašvaldību kapitālsabiedrību.</u></p> <p>Saeimā ir iesniegti grozījumi Publisko iepirkumu likumā (PIL) (likumprojekts Nr. 548/Lp13). Grozījumi paredz, ka <u>iepirkuma komisiju izveido katram iepirkumam atsevišķi vai uz noteiktu laikposmu.</u> Tāpat tiek paplašināts PIL noteiktais interešu konflikta tvērums.</p> <p>Papildus 2023. gada 1. janvārī būs jauns regulējums PIL (likumprojekts Nr. 851/Lp13) attiecībā uz Līgumu reģistru – <u>līgumu reģistrs nodrošinās iepirkumu līgumu izpildes pārredzamību, kā arī plašākas kontroles un uzraudzības iespējas, lai pārliecinātos, ka iepirkuma līgumi tiek izpildīti atbilstoši līgumam.</u></p>	<p>Sabiedrības interesēs ir lielāka atklātība par pašvaldību un to kapitālsabiedrību iepirkumu procesu un finanšu līdzekļu izlietojumu.</p> <p>Ieguvums ir arī pašvaldību un to kapitālsabiedrību izpratne par interešu konflikta situācijām iepirkumu procesos.</p>

<p>"Delna" ir izstrādājusi rokasgrāmatu, kurā izskaidrots, kā izstrādāt, sagatavot un īstenot Integritātes paktu saskaņā ar starptautisko praksi.</p> <p>Sanāksmēs panākta vienošanās, ka KNAB izstrādās infografiku pašvaldībām un to kapitālsabiedrībām, aktualizējot <u>iekšējās pretkorupcijas kontroles</u> nozīmi institūcijās. Infografika pašvaldībām un to kapitālsabiedrībām tiks publicēta 2022. gadā.</p>	
<p><u>Darba devēja informēšana par kriminālprocesu pret nodarbināto, kas aizliedz ienemt amatu vai uzliek ierobežojumus:</u></p>	
<p>Veikti grozījumi normatīvajos aktos, kas paredz pilnveidot informācijas apmaiņu starp valsts iestādēm par uzsāktajiem vai pabeigtajiem kriminālprocesiem saistībā ar valsts pārvaldē nodarbinātajiem</p>	
<p>KNAB ir izvērtējis normatīvos aktus, kas regulē informācijas apmaiņu starp valsts iestādēm par uzsāktajiem vai pabeigtajiem kriminālprocesiem saistībā ar valsts pārvaldē nodarbinātajiem.</p> <p>2021. gada 16. septembrī Tieslietu ministrijas Pastāvīgajā Kriminālprocesa likuma darba grupā, KNAB aktualizēja šo problēmjaudājumu. Diskusiju rezultātā tika secināts, ka šī problēmjaudājuma būtība jau senāk tika skatīta Tieslietu ministrijas Pastāvīgajā Kriminālprocesa likuma darba grupā un netika atrasts risinājums.</p> <p>Diskusijas laikā panākta vienošanās, ka tiks aktualizēti iepriekšējās diskusijas rezultāti un problēmjaudājuma izskatīšana turpmāk tiks iekļauta Tieslietu ministrijas Pastāvīgajā Kriminālprocesa likuma darba grupā.</p>	<p>Situācijas, ka valsts pārvaldē tiek nodarbinātas vai dienestu turpina par noziedzīgiem nodarījumiem sodītas personas, savlaicīgi tiktu novērstas.</p>